

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.11 - 100. ÅRGANG
9.SEPTEMBER - 23.SEPTEMBER 2014

Studentene blir stadig streitere

– Trener mer, drikker mindre, men sliter mest psykisk

Utøyaoverlevende ut
mot Breivik-teater
s. 38

Vi anmelder nye Edgar
s. 45

40

LANSERING AV SAMFUNDET-ØL

Les om Bare Egil, Slåttonn, Runde Røde og Bitter Knut

32

TOMMEL OPP

Bli med på haiketur fra Trondheim til Helvete, nesten

03	Nyhetskommentar: En kvinnelig students bekymringer
04	Siden sist
06	Nyhet: Flere enn før takler ikke presset
10	Nyhet: Skikkethetsvurdering bør bli anonymt
12	Forskning: Rynkefjerner mot kreft
14	Nyhet: NTNU mangler miljødebatt
16	Nyhet: Stordatainnsamling kan true demokratiet
21	Sport: Velg rett treningscenter
22	Aktualiteten: Tunge løft og mager kesam
28	Portrett: Tormod Trulssønn Gjestland
31	Sidespor: Alle snakker om katter
32	Småreportasje: På tommeltur i Trøndelag
34	UD 100 år
36	Kulturkommentar: De evige streberne
37	Kulturprofil: Trond Giske
38	Kulturnyhet: Brevik-teater vekker sterke følelser
40	Kulturnyhet: Edgar som franks bistro
42	Kulturtegn: For filmens skyld
44	Anmeldelse: Mennesket og materien
45	Småanmeldelser: Carl Frode Tiller og Edgar
47	Musikk: Sjangerspisende ulver
48	Musikkanmeldelse: Bare Egil Band

Under Dusken

Singsakerbakken 2E,
7030 Trondheim
E-post: ud@underdusken.no
annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studentar, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gongar i semesteret. Redaktøren vel sjølv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglane i Vær Varsam-plakaten for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

[facebook.com/underdusken](https://www.facebook.com/underdusken)
[@UnderDusken](https://www.instagram.com/UnderDusken)

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Synne Hammervik - Tlf: 95520352

KONSTITUERT ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Vilde Mariussen - Tlf: 90784845

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Anette Sivertstøl

NYHETSREDAKTØR
Trine Selle - Tlf: 90505239

POLITISK REDAKTØR
Jørgen Benkholt - Tlf: 95496291

REPORTASJEREDAKTØR
Aksel Borgen - Tlf: 45210527

KULTURREDAKTØR
Maria Birkeland Olenrud - Tlf: 97982692

SPORT- OG FORBRUKERREDAKTØR
Borghild Kristensen

FOTOREDAKTØR
Katinka Goffin - Tlf: 97731371

GRAFISK ANSVARLIG
Andrea Gjerde

ILLUSTRASJONSSJEF
Iria Samuelstuen

DEBATTREDAKTØR
Ingrid Vik Bakken

IT-SJEF
Stein Otto Svorstøl

GJENGESJEF
Maren Kronlund - Tlf: 469 68 063

DAGLIG LEDER
Kaja Felix Sønslien - Tlf: 99380530

DESKERE
Ida Jønsberg, Signe Karmhus, Stine Mari Male, Emil

Flakk, Finn Brynestad, Kjersti Litleskare,
Christian Danielsen

JOURNALISTER
Kristoffer Ervik, Aksel Schreider Brakestad, Vilde Boberg Svineng, Ludvig Furu, Øystein Fandrem, Håvard Haraldsen, Karina Solheim, Sunniva Heim, Marie Bogen, Amanda Roland, Linn Evjemo, Marit Elise Lien, Hanna Malene, Daniel Guanio, Torje Jacobsen, Kristoffer Svendsen, Mathias, Kristiansen, Hilde Heggstad, Kyrre Ryeng, Sigurd Oppeggaard, Nora Warholm Essahli, Martin Gundersen, Miriam Finanger Nesbø, Marius Flatås, Petter Skippere, Håkon Sveen, Kristian Aaser, Ingrid Vik Bakken, Siri Overn, Trine Selle, Martin Stubban, Halvor Bjørntvedt, Bendik Eriksen, Synne Lerhol, Kjell Robin Skyberg Eikrem

FOTOGRAFER
Amalie Stokkan, Hildur Agustsdottir, Hans Fredrik Sunde, Anniken Larsen, Eirik Åsheim, Eivind Sandodden Kise, Katinka Goffin

ILLUSTRATØRER
Christian Høkaas, Camilla Dahlstrøm, Synøve Daaland, Malin Hellem, Ellinor Egeberg

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Sandra Larsson, Ingvald Olausen, Anne Garvoll, Maia Elisabeth Simnes, Maria Moe Larsen, Thea Dahlborg, Andrea Gjerde

KORREKTURSJEF
Finn Brynestad

KORREKTUR
Halvor Bjørntvedt, Finn Brynestad, Markus Tobiassen, Christian Danielsen, Kyrre Ryeng

FORSIDE
Illustrasjonsfoto: Hans Fredrik Sunde

Hvor var egentlig du i natt?

LEDER

Utstillingsvinduet

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 (Shot) viser flere funn som setter Trondheim i et positivt lys. Vi er mest fornøyd med studiebyen vår, drikker mindre, røyker mindre og bruker mer tid på studiene. På toppen av det hele smykker vi oss med veldefinerte muskler.

«Kroppen blir et utstillingsvindu for å vise vår sunnhet og kontroll over oss selv. Vi er alle markedsføringsagenter.» Det sier psykologiprofessor Lars Wichstrøm i dette nummerets hovedreportasje. Den belyser en av trendene Shot-rapporten viser: Trondheimsstudenter trener veldig mye. Hos jentene er det en dobling av de som trener flere ganger i uken, sammenlignet med 2010. Og det er færre som ikke trener i det hele tatt. Dette er selvsagt gledelig lesning. Nei takk til overvekt og usunne holdninger i befolkningen. Men bak dette finner vi også tall som sier at en av tre kvinnelige studenter er ganske eller meget misfornøyd med vekten sin. 30 prosent er misfornøyd med sitt eget utseende. Det samme ser vi igjen i andre aspekt av Shot-rapporten. Studenter har store problem med å oppfylle sine egne krav til seg selv. Selvkontroll, gode karakterer, riktig kropp og en effektiv studiehverdag tar desverre overhånd hos alt for mange.

På treningsfronten har det de siste årene blitt brukt ord som treningshysteri, sixpack-generasjonen og noen har også snakket om en ny spiseforstyrrelse. Den handler om at man blir så opptatt av å spise sunt og trene at det til slutt styrer hele livet. Flere av studentene vi møtte på idrettsbygget på Gløshaugen, forteller om det de ser på som et treningspress fra samfunnet og seg selv. Når treningen ikke lenger blir noe man finner glede i, men er noe som skal vise omverdenen at man har kontroll og status, har det kanskje gått for langt. Det smitter også over på andre: «Jeg opplever at det en kollektiv dårlig samvittighet blant dem som ikke trener», sier en av kildene i hovedreportasjen. Den ene som aldri har satt en fot innenfor et treningsstudio.

Tilfeldighetene skulle ha det til at på samme tid som Shot-rapporten ble offentliggjort, lanserer Under Dusken sin aller første rene sportsside. Det tok bare hundre år. Vi fant ut at en anmeldelse av Trondheims mange treningscenter ville være en fin måte å kick-starte den nye seksjonen. Det viser seg at vi treffer vår lesergruppe godt.

Synne Hammervik
SYNNE HAMMERVIK

Illustrasjon: Malin Hellem

En kvinnelig students bekymringer

SYNNE LERHOL

Journalist

NYHETSKOMMENTAR

Jeg er kvinne, student, og jeg er en av disse «flinke pikene», som føler trangten til å være god på alt, men som likevel tviler på om de klarer det. Jeg kan jobbe beinhardt med et fag, men likevel bli overrasket av en A eller B på karakterutskriften. Ifølge Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 (Shot) er jeg i målgruppen: Det er mer sannsynlig at jeg utvikler alvorlige psykiske symptomer enn noen gang tidligere.

Én av fire kvinnelige studenter har psykiske plager på nasjonal basis. Én av fem studenter generelt har alvorlige psykiske plager. Kvinner er dobbelt så utsatt som menn statistisk sett, men det er en alvorlig økning for begge kjønn siden forrige Shot-undersøkelse i 2010. Dobbelt så mange studenter sliter med psykiske plager sammenlignet med andre i samme aldersgruppe. Alt tyder på at studietiden, den såkalt beste tiden i våre liv, ikke nødvendigvis er den rosenrøde idyllen alle college-filmene skal ha det til.

Heldigvis har jeg tatt en del valg i livet som minsker sannsynligheten for at jeg skal utvikle symptomer på psykiske plager. I alle fall ifølge Shot-undersøkelsen. Først og fremst valgte jeg å studere i Trondheim. Vi trondheimsstudenter er mest fornøyd med

studiebyen vår. Dette er mye takket være frivillighetskulturen og det gode studentmiljøet. De frivillige organisasjonene kan fortsette å reklamere for at de gjør Trondheim til Norges beste studieby. Og det er jo fint. Nest best har liksom ikke den samme klangen. Det faktum at du leser dette, tyder på at jeg valgte studentfrivilligheten. Det var et lurt valg, statistisk sett.

At vi er fornøyd med studiebyen, kan dessverre ikke garantere oss god psykisk helse, selv om det hjelper. Trondheim har størst andel studenter som er ensomme. Paradoksalt nok har vi også størst andel som er med på, og er fornøyd med, fadderuka. Det er paradoksalt fordi: Deltar man i fadderuka, er sannsynligheten mye lavere for at man er ensom. Jeg deltok heldigvis i fadderuka. Det var et lurt valg, statistisk sett.

Men tilbake til den faktoren jeg ikke kunne velge selv, nemlig at jeg er kvinne. Ifølge Shot-undersøkelsen er mangel på følelse av studiemestring en av grunnene til de økte psykiske plagene. Kvinner opplever i større grad enn menn lav studiemestring. Følelsen av eksamensangst er sterkest hos kvinner. Det samme er frykten for muntlige presentasjoner. Vi tviler på oss selv til tross for at vi ikke får dårligere akademiske resultater. Om

dette er et resultat av «flink pike»-syndromet, sier Shot-undersøkelsen lite om. Som selverklært «flink pike», som er venn med en god del andre «flinke piker», er likevel ikke fenomenet helt fremmed.

Det er et betydelig forventningspress på kvinner. Mye av det er selvpålagt, men mye kommer også utenfra. Presset oppleves ulikt, og favner ulike områder. Menn er heller ikke spart, men statistisk sett er kvinnelige studenter mer tvilende til egne faglige ferdigheter. Når presset blir for stort går man inn i seg selv: Gjør jeg noe galt? Gjør jeg nok? Kan jeg dette? Vi er våre egne verste kritikere, og vi lar oss ikke slippe unna med feil. Det er da tvilen setter inn. Det er da man trenger noen å snakke med. Det er da man må ta et valg.

Det er viktigere enn noen gang at samskipnadene og utdanningsinstitusjonene kjenner sin besøkelsestid: Det er nå vi trenger lavterskeltilbudene. Det er nå vi trenger psykologer på campus, og det er nå vi trenger tilbud om forberedende veiledning til alle studenter. Kanskje blir det da lettere å ta det modige og viktige valget det er å dele en kvinnelig students bekymringer.

NYHET

Siden SIST:

Linjeforeningene må inn på teppet

Den massive omtalen av opptaksritualet i Duedalen i både Universitetsavisa og nasjonale medier kan bidra til å skade NTNUs omdømme, sier prorektor Berit Kjeldstad til Universitetsavisa. Nå har hun sammen med rektor Gunnar Bovim kalt samtlige linjeforeninger inn på teppet.

– Vi skal snakke med dem og finne en bedre balanse i forhold til hvordan opptaksritualene skal foregå neste år, sier Kjeldstad.

Det var UA som tidligere i uken omtalte arrangementet til linjeforeningen Mannhullet ved Institutt for marin teknikk. Naboer mente opptaket kunne minne om en henrettelsesseremoni. Blant disse er Singsaker skole. Rektor Frode Solvang fortalte at de hadde besluttet å avlyse utedagen til 6-åringene for ikke å utsette barna for potensielt skremmende situasjoner.

6,6... prosent av budsjettet til Oslo OL 2022 ville finansiert studentkravet

Studentkrav koster 1,9 milliarder

Norsk studentorganisasjon (NSO) mener ifølge Universitas at dagens studiestøtte er så lav at den truer kvaliteten i høyere utdanning. Organisasjonen har derfor foreslått å oppjustere studielånet til 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og binde det til en årlig oppjustering. 1,5 G utgjør i dag 132 555 kroner. Lånekassen har regnet ut at kravet vil koste 1,9 milliarder kroner i året.

Stortingsrepresant og utdanningspolitisk talsperson i Høyre, Henrik Asheim, forstår at studentene er utålmodige, men mener en kraftig økning er feil vei å gå.

– 1,9 milliarder er faktisk veldig mye penger. Studielånet har stått stille i ti år, og den nye regjeringen er den første som har økt det på den tiden, sier Asheim.

Faksimile: universitetsavisa.no

Færre biler på Gløshaugen

Ansattes biler skal mest mulig vekk fra Gløshaugenplatået. Først og fremst av hensyn til miljøet og for å frigjøre plasser til besøkende, ifølge seniorrådgiver Jens Petter Nygård ved NTNU drift. Nå må ansatte og studenter ved NTNU som fortsatt velger bil parkere på Hesthagen eller på Lerkendal.

– Det blir store endringer for mange som har kjørt til jobb og parkert på vane i mange år, sier Nygård.

Oblatene fra Trondheim Parkering gjelder ikke lenger. Nå må bilistene enten betale via nettet, med en app for smarttelefon, eller på betalingsautomat.

Under Dusken presiserer:

Vi meldte i UD #10, at Studenttinget ikke har aktive studentpolitikere med en annen etnisitet enn norsk. Det har blitt påpekt at dette er feil, og vi beklager.

Vi gjør oppmerksom på at ibok.no eies av Studentmediene i Trondheim AS, samme selskap som eier Under Dusken. Dette kom ikke tydelig frem i faktaboksen i artikkelen "Slik kjøper du brukte bøker smart" i UD#10

UD FOR

75 ÅR SIDEN

Nei, ikke vi, ikke jeg, - alle de som kommer, og skal lære denne byen som en mistrivs i, ærgrer seg over, blir gla i, kommer til å kjenne, å sette pris på, og forstå, å syns godt om. Trondheim.

25 ÅR SIDEN

Vårt samfunns historie og utvikling kan ses på som et tre som får en ny gren ved hvert teknisk gjennombrudd. Hver gren skaper muligheter for nye kvister av samme «materiale». Forgreiningskjøt fart ved industrialismen. Nå sitter vi igjen med et sammenfiltret buskas.

10 ÅR SIDEN

«Vi burde bruke penger på å få de flinkeste studentene til å bli lærere og ingeniører. Fag som ikke krever stort av forkunnskaper, som medievitenskap, idéhistorie og slikt, er sikkert hyggelige som selvrealisering, men de har ikke stor nytte for samfunnet.»

Besøk vår spesialbutikk for klatring ved Gamle Bybro

- Norges garantert beste pris på Klatrepakke
- Trondheims største utvalg
- Vi tilbyr også skred og padlekurs

Åpningstider 11-17.45 (16)

www.ute.no

NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehameren.

- Klatrekurs hver uke
- Mer enn 140 ruter
- Årskort m. stud. rabatt

“ Da jeg var sju år, fikk jeg 48 kroner av pappa for å ikke grine hos tannlegen.

Nå får jeg 480 kroner i avslag!

tannklinikken) dine tenner

Kampanjetilbud til alle studenter.

Vi gir over 50 % rabatt på undersøkelsen for alle studenter. Din pris blir kr. 450,- for undersøkelse med to røntgenbilder og enkel tannrens. (ordinært kr. 930,-). Ved yttligere oppfølging får du 10 % på alle tjenester.

Referer til dette tilbudet når du bestiller time. Vi gleder oss til å ta i mot deg!

Ansvarlig tannlege: Arnt Einar Andersen MNTF

Besøksadresse:
Trondheim Torg
Kongens gate 11
7013 Trondheim

Telefon: 73 99 19 99
SMS: Send "Ring" til 2007
resepsjonen@tannklinikken.net
www.tannklinikken.net

Åpningstider:
Man. - tors.: 07:00 – 19:00
Fredag: 07:00 – 16:00

-Fordi mennesker skal smile

Flere enn før takler ikke presset

«Ingrid» forteller en historie om et sykelig fokus på perfeksjon som førte til at hun ignorerte kroppens signaler om hvile, og endte i kollaps. Ny undersøkelse viser at dette er en økende tendens.

PSYKISK HELSE

TEKST: **Bendik Eriksen**

ILL. FOTO: **Anniken Larsen**

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 ble presentert i Oslo på onsdag. Lesningen er ifølge pressemeldinger fra hele landets studentpolitikere, «alarmerende».

Det har vært en klar økning i psykiske problemer blant studenter. Spesielt blant kvinnelige studenter. Andelen kvinner som svarer at de har «middels», «alvorlige» eller «mange og alvorlige» symptomer har økt fra 31 til

40 prosent. Samtidig svarer 36 prosent av kvinnene at de er misfornøyd med egen vekt og 30 prosent svarer at de er misfornøyd med eget utseende.

Avfeide kyssesyken

«Ingrid» (22), studerer Kultur og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo (UiO), og forteller at hun måtte møte veggene før hun gjorde en endring i livsstil. Hun var syk i eksamenstiden, men avfeide det som en vanlig influensa. Hun kom seg gjennom eksamen, men kollapset siste skoledag. Ingrid ble sendt i all hast til legevakten, hvor de trodde hun hadde nyre-

og leversvikt. Det viste seg at hun hadde hatt kyssesyken i lang tid, sykdommen hadde utviklet seg til å bli svært alvorlig.

– Jeg måtte være seneliggende i to måneder.

Ingrid forteller åpenhjer- tigt at hun tidligere slet med det såkalte «flink pike»-syn- dromet. Hun skulle prestere på alle områder.

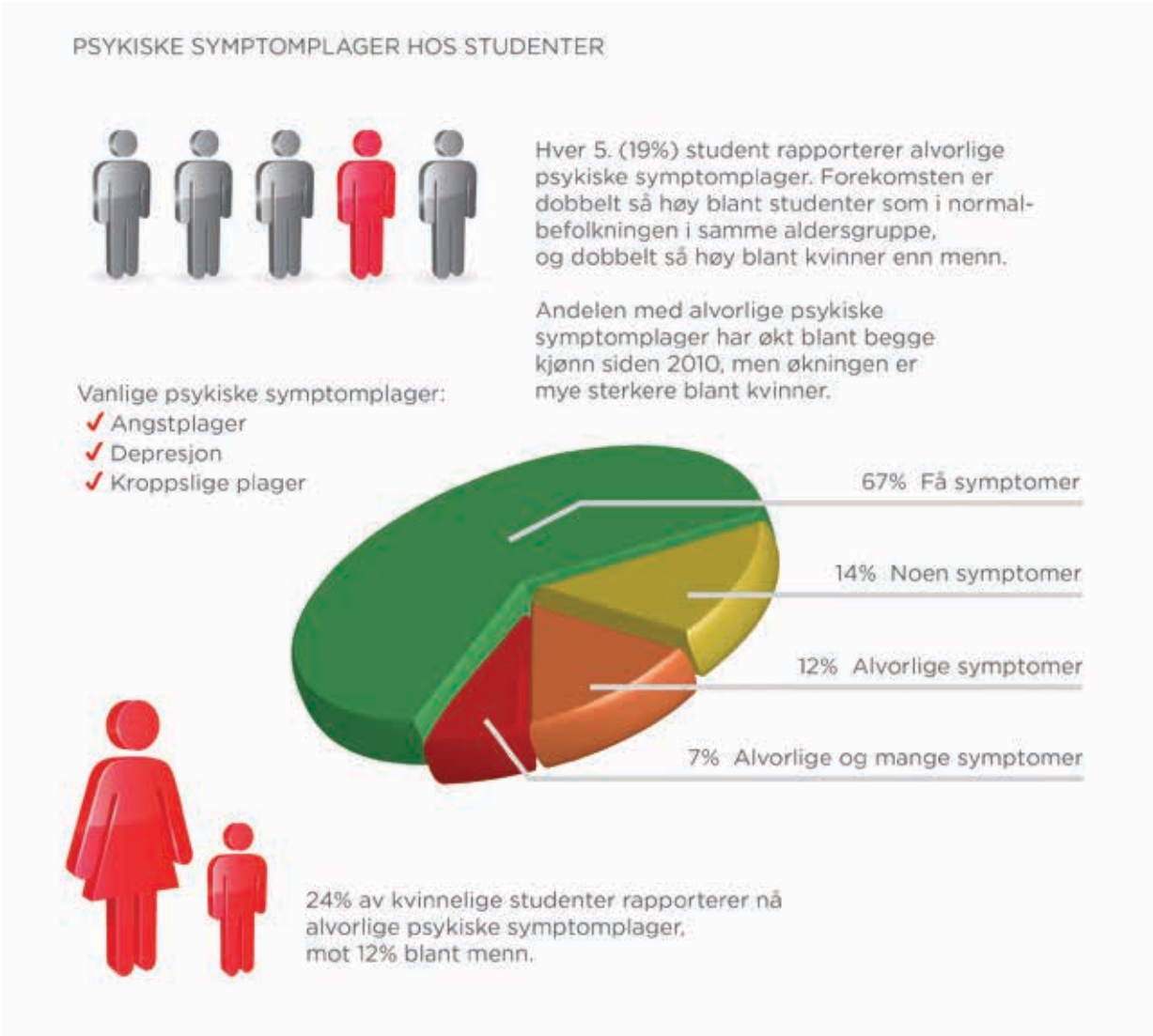
– Jeg brukte enorme mengder energi på skolen, samtidig som jeg trente fem ganger i uka, og var særlig opptatt av å spise riktig. Jeg ville være det perfekte men- nesket på alle arenaer, sier hun.

Det var en kombinasjon av

STUDENTENES HELSE- OG TRIVSELSUNDERSØKELSE (SHOT)

- Norges mest omfattende undersøkelse om studenters fysiske og psykiske helse.
- Undersøkelsen er basert på svar fra over 13 000 norske studenter.
- Forrige SHoT-undersøkelse er fra 2010.
- Årets undersøkelse viser en vesentlig økning i antall studenter som sliter med psykiske symptomer, spesielt kvinner.

Kilde: Shot 2014

flere faktorer som drev atferden hennes framover. Ingrid forteller at det var en periode av livet hennes hvor hun ikke følte at hun hadde kontroll over egen kropp, eller det som foregikk rundt henne.

– Jeg ville ta kontroll på et vis, forklarer hun.

Nye sunnheitsidealer

Psykologiprofessor Ingunn Hagen ved NTNU reflekterer over hvordan jenter tar til seg samtidens sunnheitsidealer. Hun forteller at det tidligere særlig var kvinnebladene som satt standarden for hva som var en sunn kvinnekropp, mens det nå også er sykkelig tynne fitness-bloggere.

– Kroppen har en større uttrykks- og symbolfunksjon enn tidligere. Det å ha selvkontroll er et høyt verdsett ideal i vårt samfunn. Skal man være suksessfull i samfunnet, må man ha selvkontroll. En veltrent kropp er det ypperste eksemplet på nettopp dette, sier hun.

Samtidig er det gjennom sosiale medier et enormt press på å være synlig. Det er derfor ikke lett, eller akseptert å gjemme seg bort. Ingunn Hagen tror at det er vanskelig å gjemme seg bort om man er en sjenert og lubben jente.

– Det er et stort press og fokus på å være synlig og legge ut bilder av seg selv.

I studiemiljøer blir det verdsatt å gjøre det bra på skolen. Ingrid var en del av en gruppe svært skoleflinke jenter hvor gode karakterer

var en selvfølge. Hun utdyper at hun anså karakterer som et uttrykk for selvverd og lykke.

– Det gjorde meg vondt når jeg ikke presterte, sier hun.

Når man omgir seg med veldig flinke studenter, er det ifølge Ingrid vanlig å bortforklare gode prestasjoner med flaks, mens de rundt deg presterer godt fordi de er flinke og smarte mennesker.

– Det er så mye lettere å se det hos andre enn hos seg selv, sier hun.

– Jentefenomenet

Dynamikken i jente- versus guttegjeng kan bidra til å bygge opp under eksamensangst og studiepress. Ingrid forteller om gutter som kan tillate seg å gjøre det dårlig, stryker, og går videre med livet.

– Jenter sitter igjen og klandrer seg selv og forteller seg selv at de er dårlige mennesker siden de strøk på akkurat den eksamenen, forklarer hun.

Forskning har påvist kjønnsforskjeller i attribusjon. Kvinner knytter gode

til at gutter styrker seg selv og hverandre, mens jenter trekker hverandre og seg selv ned. Hun mener det finnes en ekstra stor grad av «jantekultur» blant jenter.

– De finner lettere feil ved seg selv og vil da også kommunisere dette videre til ven-

Det gjorde meg vondt når jeg ikke presterte

«INGRID»
Kultur- og kommunikasjonsstudent

prestasjoner til ytre faktorer som for eksempel flaks eller «den prøven var enkel», mens dårlige prestasjoner blir knyttet til indre faktorer som for eksempel intelligens. Med gutter er det ofte omvendt.

Psykologiprofessor Ingunn Hagen forteller at dette fører

ninnene sine, mener hun.

Følelse av utilstrekkelighet

«Tone», geologistudent i Bergen, forteller at hun ser på lave karakterer som et slag for selvverdet og forteller om en følelse av utilstrekkelighet. Hun mener at dette henger

ekstra i hos jenter. Hun tror at det er noe galt med henne når hun gjør det dårlig, når hun gjør det bra mener hun at hun skulle gjort det bedre.

– Dette legger jeg også merke til ved andre jenter på studiet når vi prater sammen. Vi jenter trekker gjerne hverandre ned ubevisst, sier hun.

Tone mener at eksamensangst og lav følelse av studiemestring kan spre seg innad i en jentegjeng. Hun mener at det er lett å dømme andre etter samme prinsipper som en selv.

– Hvis jeg gjør det dårlig går det utover min selvfølelse, det er lett å dømme andre på likt grunnlag, sier hun.

Nøkkeltall fra undersøkelsen

Alkoholkonsum:
Færre trondheimsstudenter har et alkoholkonsum som regnes som risikabelt sammenlignet med i 2010, en nedgang på 8 prosent (fra 50 til 42 prosent). Andelen studenter som har et skadelig forbruk er målt til 3 prosent, uendret fra 2010. 64 prosent av de spurte i undersøkelsen synes det konsumeres for store mengder alkohol.

Frivillighet:
37 prosent oppgir at de har et frivillig engasjement i en form for studentorganisasjon. Trondheim ligger likt med landsgjennomsnittet, men NTNU ligger høyt med 52 prosent av studentene engasjert i frivillige verv. Bare Universitetet i Ås er rangert høyere.

Tilfredshet:
84 prosent av studentene her i byen at de er fornøyd med Trondheim som studieby. Dette er høyest av alle de store studiebyene, og godt over gjennomsnittet på 77 prosent. Trondheimsstudentene vurderer imidlertid kollektivtrafikken dårligere enn studentene i alle andre studiebyer.

Studiehverdag:
NTNU og HiST skårer høyest på tidsbruk blant alle utdanningsstedene (i gjennomsnitt 30 timer i uka), mens BI og DMMH ligger blant de med lavest tidsbruk. Landsgjennomsnittet ligger på 27 timer.

Progresjon:
HiST-studentene er flinkest til å fullføre på normert tid (90 prosent oppgir at de følger studieløpet så langt), mens NTNU ligger under gjennomsnittet med 83 prosent (på landsbasis 84 prosent). Men studentene i Trondheim stryker også oftere: 20 prosent av studentene har svart at de har strøket flere ganger på eksamen, sammenlignet med 15 prosent på landsbasis.

Tekst: Halvor Bjørtvedt

STORT OMFANG: Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014 (Shot), viser at flere norske studenter sliter med psykiske plager enn noen gang. Trondheimsstudenten er ifølge undersøkelsen intet unntak.

Alle får ikke hjelp
Ingrid forteller om en hard kamp for å få hjelp. Hun forteller at studenthelsetjenesten i Oslo er overbelastet og at det er vanskelig å få en fot innenfor. Hun ringte hver dag. Det var fullt hver gang.

– Det var først når faren min leide meg til skranken og krevde at jeg skulle få en time at jeg fikk hjelp, forteller hun.

Undersøkelsen viser også at eksamensangst er et

større problem blant kvinner enn gutter. 35 prosent av kvinnelige studenter svarer at de har «litt» eller «mye» eksamensangst, mot 28 prosent av guttene.

Tone sier at hun sliter med eksamensangst og følelsen av at hun ikke mestrer studiet.

– Jeg har veldig høye forventninger til meg selv, erklærer hun.

Studentene rundt Tone gir inntrykk av at de gjør det bra på studiet. Hun oppfatter at

folk som bruker mindre tid enn henne på å lese, får bedre karakterer.

– Jeg tror at de fleste mennesker, uavhengig av hvilken fase man er på i livet, sammenligner det indre i seg selv med det ytre hos andre mennesker. En kan aldri vite hva andre har med seg av opplevelser og erfaringer. En kan aldri vite hva som ligger i en annen persons hjerte.

Tone vil gjerne presisere at hun ikke er ute etter å legge

skylden for sin angst på andre studiekamerater.

– Jeg tror at de fleste studenter, uavhengig av hvilken fase man er på i livet, sammenligner det indre i seg selv med det ytre hos andre mennesker. En kan aldri vite hva andre har med seg av opplevelser og erfaringer. En kan aldri vite hva som ligger i en annen persons hjerte.

Tone vil gjerne presisere at hun ikke er ute etter å legge

skylden for sin angst på andre studiekamerater.

– Jeg tror at de fleste studenter, uavhengig av hvilken fase man er på i livet, sammenligner det indre i seg selv med det ytre hos andre mennesker. En kan aldri vite hva andre har med seg av opplevelser og erfaringer. En kan aldri vite hva som ligger i en annen persons hjerte.

Tone vil gjerne presisere at hun ikke er ute etter å legge

Trondheimsstudentene mest ensomme

Studentene i Trondheim skiller seg ut i både positiv og negativ retning.

SHOT 2014

TEKST: Halvor Bjørtvedt

I Studentenes Helse- og trivselsundersøkelse kommer det fram at nesten én av fem studenter (19 prosent) sliter med alvorlig psykiske symptomer. Det er en økning på fem prosentpoeng sammenlignet med tilsvarende undersøkelse fra 2010.

Trondheimsstudentene er her lavere enn gjennomsnittet, målt til 16 prosent. Det er imidlertid variasjon mellom studiestedene: På HiST blir hele 22 prosent vurdert med symptomer på alvorlige psykiske plager, mot

15 prosent på NTNU og 12 prosent for de øvrige utdanningsstedene tilknyttet SiT.

I tillegg oppgir én av seks studenter (16 prosent) at de føler seg ensomme. Trondheim ligger omtrent på landsgjennomsnittet her. Undersøkelsen skiller imidlertid mellom sosial og emosjonell ensomhet.

Sistnevnte forklares som fraværet av nære tilknytningsspersoner, og her er tallene for Trondheimsstudenter høyere enn noe annet studiested i landet: 13 prosent vurderes som emosjonelt ensomme, ett prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet.

UD

Det var først når faren min leide meg til skranken og krevde at jeg skulle få en time at jeg fikk hjelp

«INGRID»
Kultur- og kommunikasjonsstudent

- Skikkethetsvurdering bør bli anonymt

I 2013 ble kun én person i hele Norge erklært uskikket til sitt yrkesvalg. Man må kunne melde fra om tvilstilfeller anonymt, mener lederen for studentparlamentet ved HiST.

► SKIKKETHET

TEKST: **Martin Stubban**
FOTO: **Hans Fredrik Sunde**

Å være uskikket kan være manglende evne til å vise omsorg for andre, men kan også dreie seg om rus og psykiske problemer. Leder Synne Grønvold av studentparlamentet ved HiST mener det er for lite fokus på skikkethetsvurdering ved utdanningene på HiST.

– Første gang studenter møter på dette med skikkethetsvurdering er når de er i praksis, hvor veileder vurderer deg med et skjema. Utover dette så hører man ingenting om dette med skikkethet, sier Grønvold.

Studentene havner i skvis
Det er utdanningsinstitusjonene som har ansvaret for informasjon og den kontinuerlige skikkethetsvurderingen, men studenter kan også tvilsmelde andre studenter de mener ikke er skikket. Dette kan ikke skje anonymt. Grønvold har selv vært i en

situasjon da hun studerte ergoterapi hvor hun lot være å tvilsmelde en medstudent fordi hun ikke kunne være anonym.

– Jeg var tillitsvalgt og det var en student i klassen flere studenter uttrykte bekymring for. Da jeg på vegne av klassen skulle tvilsmelde denne studenten ble jeg som tillitsvalgt satt i en skvis fordi jeg var jo også tillitsvalgt på vegne av denne studenten som kanskje var i en sårbar livssituasjon. Vi endte derfor til slutt med å ikke melde fra, sier Grønvold.

Har plikt til å melde ifra
Institusjonsansvarlig Sigrid Nesheim Skjærvold for skikkethetsvurderingen ved HiST mener informasjonen og rutineene i forbindelse med skikkethetsvurdering er tilstrekkelig ved HiSTs utdanninger.

– Nye studenter blir orientert om forskriften og lærerne ved disse utdanningene kan observere og veilede studenter som trenger det. Lærere og studenter har også plikt til å melde fra dersom de mener at en student ikke er skikket til

KRITISK: Leder Synne Grønvold for studentparlamentet ved HiST er kritisk til lite informasjon om sikkerhetsvurdering ved HiST.

å utføre profesjonen en utdanner seg til, sier Skjærvold.

– Svake argumenter mot anonymisering
Skjærvold har forståelse for at studenter synes det er vanskelig å tvilsmelde hverandre, men mener anonymisering av tvilmeldinger ikke er veien å gå.

– Som framtidige lærere og helse- og sosialarbeidere så må vi stå opp for de verdiene som er viktige for yrket vårt. Jeg har stor forståelse for at studenter er redd for represalier, men studenten kan bruke

SKIKKETHETSVURDERING

- Skikkethetsvurdering er en vurdering av om en person er skikket til å utføre det yrket en utdanner seg til.
- Studenter ved lærer-, helse- og sosialutdanningene skal skikkethetsvurderes.
- Leder Synne Grønvold for studentparlamentet ved HiST mener høgsolen ikke prioriterer dette nok.

læreren sin til å melde tvilmeldingen, sier Skjærvold.

Grønvold mener at Skjærvolds argument mot anonymisering ikke holder.

– Problemet er jo at for få

blir skikkethetsvurdert fordi ingen melder ifra. Man tvilsmelder jo ikke dersom man ikke vet at man kan og har ansvar for å gjøre det, sier Grønvold. **UD**

MIN LINJEFORENING - Geolf

Denne gangen har turen kommet til Geografistudentenes linjeforening, Geolf. Linjeforeningen ble stiftet i 1975 og er en av de eldre på Dragvoll. I kantina på Dragvoll møter vi linjeforeningslederen Andrea Gaustad. Hun kan fortelle om en flott fadderuke med aktive fadderbarn.

– Vi har fått mange nye medlemmer med stort engasjement, sier hun. Gaustad vil ikke rope for mye om opptaket de nye geografistudentene måtte gjennom, men forteller at det fant sted ved Lianvatnet med en hyggelig atmosfære.

– Opptaket vårt passer for de fleste, sier hun.

Mange arrangement
Geolf har rykte på seg for å være en av de mest aktive linjeforeningene på Dragvoll.

– Hos oss skjer det noe hver uke, forteller Gaustad. Blant arrangementene finner man Geopils, Geoquiz og

Geogym der man kan ta del i aktiviteter som skigåing og leking i parken.

– Vi ønsker å ha et inkluderende miljø der alle kan se tilbake på året og føle at de har fått vært med på mye, sier Gaustad.

Samlingspunkt
Noe av det som skiller Geolf fra andre linjeforeninger, er deres helt egne kontor på Dragvoll.

– Det beste med linjeforeningen er at vi er tilgjengelige i hverdagen. Alle kan komme innom kontoret vårt for å ta en kaffe eller spise matpakken sin, sier Gaustad.

På kontoret kan man i tillegg til å nyte lunsjen gjøre et dypdykk i geografiens verden.

– Vårt kontor er egentlig et arkiv fylt med bøker, masteroppgaver og kart, forklarer linjeforeningslederen. Besøker du Geolf kan du også ta en titt på et par fjellstøvler som tidligere tilhørte en av professorene på studiet.

Ut i verden
Som medlem i Geolf får du muligheten til å reise og møte geografistudenter fra resten av Europa.

– Geolf har kontakt med andre linjeforeninger i Europa gjennom organisasjonen

Egea. I år er det utveksling med København og Bern som står for tur, sier Gaustad.

Hun forteller at tilbudet om å reise utenlands er veldig populært.

– Man får mulighet til å oppleve hverdagen ved andre universiteter og se det som er mest typisk for stedet vi besøker. Man sitter igjen med noe mer enn kun en vanlig turistopplevelse, og som man sier i geografiens verden: Å reise er den beste utdanning, avslutter Gaustad. **UD**

Tekst: Trine Selle
Illustrasjon: Mari Viste

INTERESSERT I UTELIV, KONSERTER, KULTURELLE OG SPORTSLIGE BEGIVENHETER?

ALT FINNER DU I BARTEGUIDEN!

LES MER OG LAST NED APPEN PÅ **BARTEGUIDEN.NO**

BARTEGUIDEN

DIN GUIDE TIL KULTURLIVET I TRONDHEIM

Vis studentbevis og få rabatt! **STUDENTDAG 20. SEPTEMBER!**

9-21 | 9-20 100 BUTIKKER & 10 SPISESTEDER
#SIRKUSSHOPPING sirkusshopping.no BUSS 6, 7, 9, 36, 60, 63 & 66

WORKSHOP & boksignering med trendsetter
JENNY SKAVLAN
Lørdag 27. sep kl. 14

sydesign

Ta med deg gamle plagg og Jenny gir deg tips og råd til forandring! Sydesign hjelper deg med enkel omsyng.

BOKSIGNERING ETTERPÅ!

SIRKUS SHOPPING

BOTOX: Forskerne ved NTNU har allerede lyktes i å behandle kreftsyke mus med nervegiften. Håpet er at botox skal bli en del av kreftbehandling på linje med dagens behandlingsmetoder

Rynkefjerner mot kreft

På folkemunne er botox forbundet med forfengelighet og rynkefjerning, men også innen medisin har nervegiften en utslettende effekt.

► KREFTFORSKNING

TEKST: **Siri Overn**
FOTO: **Amalie Stokkan**

Botulinumtoksin, eller botox, er et stoff med en utrolig høy nervevelammende effekt, og er derfor ikke noe man nødvendigvis tenker på som et helsefremmende stoff. Men botox brukes allerede til å behandle flere lidelser, blant annet skjeling, kronisk migrene, svetting, overvekt og cerebral parese. Og nå kanskje kreft.

Skal testes på mennesker
Et forskningsteam ved NTNU har lyktes med å både minske og stanse veksten

til kreftsvulster i mus ved hjelp av botox. Resultatene fra dyreforsøk har vært så lovende at behandlingen nå skal testes på mennesker.

– Ti pasienter er valgt ut til en pilotstudie som skal settes i gang i nærmeste framtid, sier doktorgradsstipendiat og lege Gøran T. Andersen ved St. Olavs Hospital, som er med på forskningsprosjektet ved siden av kirurgjobben på sykehuset.

De ti utvalgte pasientene har alle kreft i magesekken, hvor en operasjon er utelukket, og hvor ingen annen behandling har gitt ønsket effekt.

– Botox skal injiseres i områdene rundt og i selve svulsten ved hjelp av gastroskopi.

Deretter skal røntgenbilder før og etter botoxbehandlingen sammenlignes for å fastslå effekten, forklarer Andersen.

Behandlingen vil foregå på gastrokirurgisk avdeling, i samarbeid med kreftavdelingen, på St. Olavs Hospital.

Svulstene skrumpet inn

Det er påfallende at de fleste tilfeller av magekreft finner sted på oversiden av magesekken. Dette fikk forskerne til å spekulere i hvorfor det egentlig er slik.

– Magesekkens overside har en mye større nerveforsyning enn resten av magesekken. Vagusnerven er en nerve som går fra hjernen, langsmed spiserøret og de-

ler seg i to ved magesekken. Herfra fortsetter nervene langsmagesekken, én på forsidens og én på baksiden, forklarer Andersen.

Dette er grunnen til at professor Duan Chen, som er leder for forskningsprosjektet, satte i gang forskningen på sammenheng mellom signaler fra vagusnerven og forekomsten av kreft. Ved bruk av dyremodeller ble denne sammenhengens bevis. Dyremodeller er et verktøy innen forskning hvor skader i vev eller mutasjon i arveanlegg kan framprovosere et ønsket symptom eller en sykdom som skal behandles. I dette tilfellet ble det brukt mus, som spontant utviklet kreft i magesekken ved ettårsal-

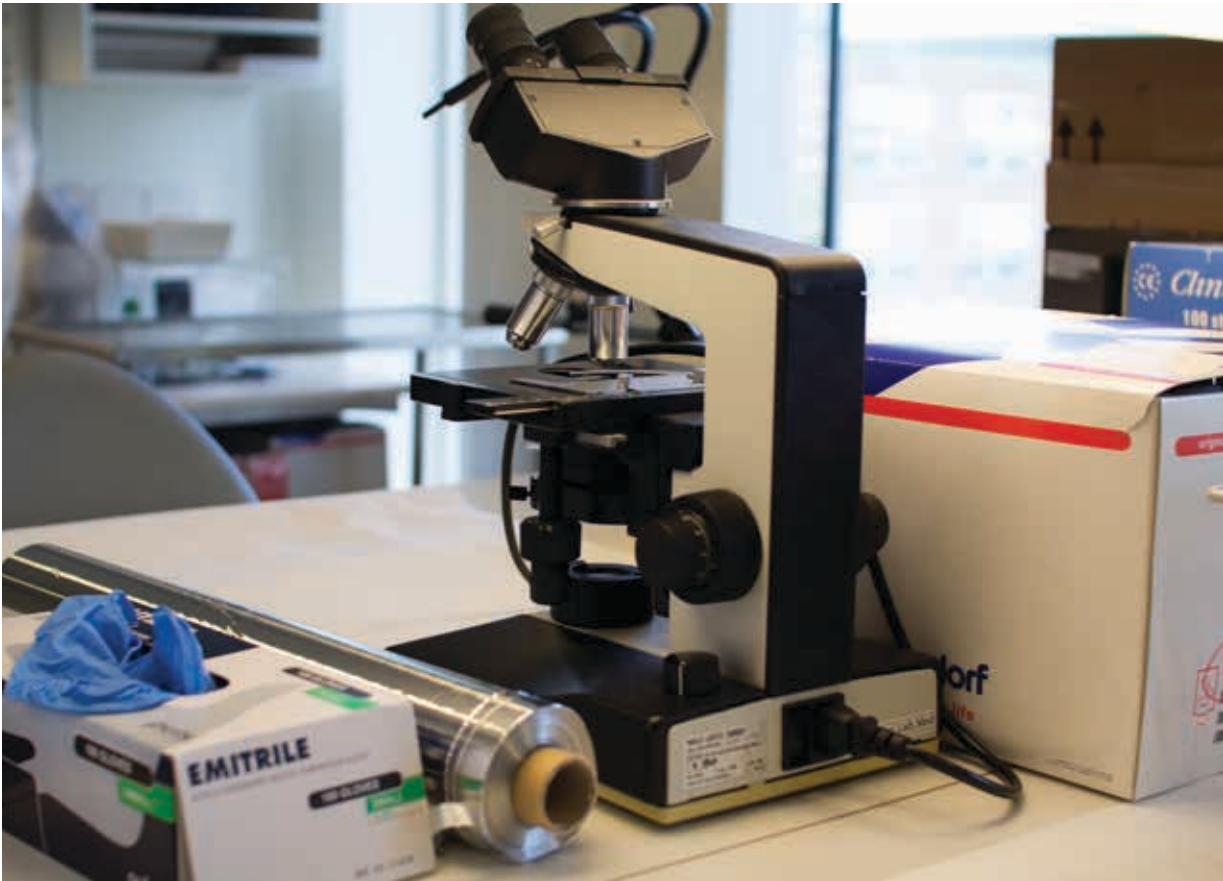
deren.

– Ved å kutte over den ene forgreningen av vagusnerven hos musene i tidlig alder, utviklet denne siden av magesekken kreft på et senere tidspunkt, og kreftsvulstene ble også mindre, sier Andersen.

Dette er også utprøvd ved allerede etablert kreft. Resultatet ble da at kreftsvulstene enten sluttet å vokse, eller at de skrumpet inn.

Botox sulter kreften

Nevrotransmittere er nervesystemets kommunikasjonsapparat, og det er egentlig små signalmolekyler som overføres fra én celle til en annen. Når en celle tar opp disse signalmolekylene,

FÅ BIVIRKNINGER: En stor fordel med denne behandlingen er at den gir så godt som ingen bivirkninger for pasientene.

LEGE: Gøran T. Andersen er med i forskningsgruppen som skal teste ut botox mot kreft på mennesker.

vil den reagere på signalet som gis.

– Det viser seg at det er nevrotransmitterne som utskilles av vagusnerven som stimulerer kreftcellene til å fortsette å dele seg, sier Andersen.

Kreftceller følger ikke samme reaksjonsmønster som vanlige celler, og for disse fungerer signalmolekylene fra vagusnerven som næring.

– Botox fungerer ved å blokkere nevrotransmittere slik at de ikke kommer fram til mottakscellen, og kreftsvulsten slutter derfor å vokse, sier Andersen.

Kan bli framtidens behandling

Målet er at botoxbehandlingen skal bli en del av kreftbehandling på lik linje med behandlingsformene som brukes i dag.

– Kreft kureres aldri av kun én behandlingsform, men av en behandlingspakke som settes sammen for hver pasient. Vårt håp er at botox

kan tilbys i en slik pakke, sammen med de tradisjonelle behandlingene, sier Andersen.

At nerveforsyningen til organer har sammenheng med utvikling av kreft er ny lærdom i den medisinske verden, og dette kan åpne for behandling av andre kreftformer i bukhulen.

– Det eneste kravet er at kreftsvulstene må ha nerveforsyning. Behandlingen testes allerede ut på for eksempel prostatakreft og kreft i bukspyttkjertelen, sier An-

dersen.

Han legger ikke skjul på at om pilotstudien blir positiv, vil det likevel ta flere år før botox blir en vanlig behandling for denne typen kreft, og at det kan bli flere utfordringer ved å teste ut middelet på mennesker heller enn mus.

– Selv om biologien hos mus og mennesker er ganske lik, er det også store forskjeller. Alt står og faller på dette resultatet, sier Andersen.

MAGEKREFT

- Kreft i magesekken har en høy dødsrate.
- Ca. 500 personer i Norge rammes årlig.
- Sykdommen er mer utbredt i andre deler av verden, spesielt i Asia.
- Pilotstudie vil si en gjennomføring av et prosjekt i realistiske omgivelser, men i en liten skala.
- Gastroskopi er en undersøkelse av svelg og mage hvor en slange føres ned i magen via munnen. Optiske fibre i enden gjør det mulig å se.

Kilde: Wikipedia

BOTOX

- Botulinumtoksin produseres av bakterien Clostridium botulinum.
- Toksinet er et av verdens mest giftige.
- 1 g krystallisert botulinumtoksin er nok til å ta livet av mer enn en million mennesker.
- Har blitt produsert som biologisk våpen av flere nasjoner.
- Har vist effekt på kreftsvulster ved at nervegiften blokkerer signalmolekyler fra vagusnerven.

Kilde: Wikipedia

ETTERLYSER HANDLING: Aktivistgruppa «Fossilfrie Penger Trondheim» meiner NTNU og rektor Gunnar Bovim manglar vilje til å omstille seg. Ein ny rapport peikar på at universiteta har eit særskilt samfunnsoppdrag, og kritiserer norske universitet for mangel på debatt

NTNU mangler miljødebatt

Petroleumsforskning kan hindre at vi når FNs klimamål, seier ny rapport som også kritiserer universiteta for mangel på refleksjon over eiga rolle.

► NTNU OG MILJØ

TEKST: Ingrid Vik Bakken
FOTO: Eivind Sandodden Kise

I arbeidet med uttalelsen bad Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (N e n t) utdanningsinstitusjonane om å gjere greie for omfanget av petroleumsforskning. I tillegg spurte dei om kva etiske vurderingar som låg føre forskingsprogramma. Svara frå NTNU gjorde Nent-medlem og professor Rune Nydal i etikk ved NTNU bekymra.

– Det er slåande at ein argumenterer langs tradisjonelle argumentasjonslinjer,

slik som at «verdas energibehov aukar, og vi har eit ansvar for å møte dette behovet». Dette argumentet peikar ikkje mot omstilling, seier han.

Særskilt samfunnsoppdrag
Utgangspunktet for rapporten er eit faktum alle er einige om: Skal vi nå FNs klimamål og begrense global oppvarming, må fossile energikjelder erstattast med fornybare. Helst skal det skje ganske fort, og i den forbindelse etterlyser Nent større refleksjon ved universiteta.

– Energiomstilling er i dag noko vi bør og må gjennomføre. Korleis bidreg universiteta til denne utviklinga? Å

verke konserverande i denne samanhengen er uetisk, seier Nydal.

Han understrekar at Nent ikkje sit med svara på kor mykje petroleumsforskning som er uforsvarleg. Det er nettopp debatten denne utsegna etterlyser, og universiteta har eit særleg ansvar for å svare.

– Det er problematisk dersom petroleumsforskninga i sum er så omfattande at den forsinkar ei omstilling til fornybare energikjelder. Universiteta har eit særskilt samfunnsoppdrag, og må pushe denne debatten.

Han er klar på at uttalelsen utfordrar NTNU.

– Ein slik rapport krev eit

svar. Det er ein test på kva som står seg som argument. Og det er ein test på kor ivrige vi er på å utfordre dei konvensjonelle argumenta.

Etterlyser debatt
«Nent finner det slående at universitetene ikke i større grad reflekterer over egen mulige konserverende rolle gjennom sitt samarbeid med petroleumsnæringen, heiter det i rapporten. Debatten ser likevel ikke ut til å ta heilt av ved NTNU.

Rektor ved NTNU Gunnar Bovim melder at han ikkje har tid til å svare på spørsmål om rapporten. Han viser til Olav Bjarte Fosso,

leiar for satsingsområdet energi ved NTNU. Fosso er kjent med Nent-rapporten og helsar debatten velkomen, men meiner det er ei komplekse problemstilling vi står føre.

–Det er uklart om ei ensidig norsk reduksjon av petroleumsforskning- og utvinning vil bidra til reduserte klimautslepp. Det kan hende at klimautsleppa heller vil auke, fordi alternativa kan vere meir ureinande, seier han.

Fosso seier NTNU satsar på både fornybar energi og petroleumsforskning. Han er einig i at vi bør intensivere overgangen til fornybare kjelder, men meiner fossilt

NENT

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (Nent) er eit rådgivande og uavhengig organ i forskningsetikk innanfor fagområda naturvitskap og teknologi.

Nent skal gi råd og anbefalingar i konkrete saker for å bidra til ein velinformert debatt. Forskningsetikklova ligg føre vurderingane dei gjer.

Nent har på oppfordring frå UiB gjort ei forskningsetisk vurdering av petroleumsforskning og kom med den aktuelle uttalinga 18. juni 2014.

kilde: snl.no og regjeringen.no

Det har lite å seie om NTNU går foran. Statoil har sabotert alle forsøk på alternativ energi og motarbeider ethvert initiativ

HELGE RERVARD SKULLERUD
Tidl. Professor i Fysikk ved NTNU

brensel må ha ei viktig rolle i ein overgangsperiode. Dette fordi stabilitet er eit nøkkelord i energipolitikken.

– Vi må ikkje kome i ein pressituasjon der kortsiktige og uhensiktsmessige løysingar må veljast. Noreg er ein meir forutsigbar petroleumsleverandør enn andre. Dette kan verke stabiliserande, og i ekstreme tilfeller til og med fredsbevarande, seier han, med henvisning til uroen i Russland og Ukraina.

Klar tale frå studentane
– Slik eg ser det er det veldig enkel - 60-80 prosent av det me har funne må ligge igjen for at me skal nå togradersmålet. Kvifor i all verda skal då NTNU forske på

fond som er investert i fossilenergi. Hovudbodskapen er «det er galt å profitte på å rasere klimaet».

– Å reinvestere i grøne aksjar er ein god moglegheit for NTNU til å følgje opp visjonen sin og gå i front for å få i gang den endringa alle veit at vi treng.

Gruppa har sendt rektor brev, og fått til svar at han er glad for at dei tek opp problemstillinga. Gruppa er likevel lite nøgd med svaret.

– Det er fint at Bovim er villig til å høyre på oss, men det vi vil ha er handling. Og det viser han ingen vilje til.

Dei unge aktivistane etterlyser større engasjement også blant dei tilsette ved NTNU.

– Generelt er eg redd

jande svar på kvifor NTNU-tilsette ikkje stikk hovudet fram:

– Eg trur det er vanskeleg å uttale seg i saker som angår petroleum, fordi ein er redd for å gå glipp av framtidige forskingsmidlar og prosjekt. Ikkje eingong Statoil sitt omstridte oljesandprosjekt i Canada har fått kritikk ved NTNU.

Likevel trur han det ikkje er så enkelt. Minst like viktig er det at teknologane tykkje det er fagleg interessant å takle alle dei tekniske utfordringane som petroleumsverksemda gir.

Andresen meiner vi må tilbake til 1970-talet for å finne

ei hending der NTNU betydde noko for samfunnsdebatten. Då dreidde det seg om korvidt Noreg skulle satse på kjernekraft eller ikkje.

– I 1979 stemte Professorrådet, som den gong tilsvarte NTNU-styret, for å fråråde ei satsing på kjernekraft. Det trur eg var tunga på vektskåla for at ein i Noreg valte vekk atomenergi.

Tidlegare professor i fysikk ved NTNU Helge Redvald Skullerud støttar Fossilfrikampanjen på økonomisk grunnlag.

– Fossilenergi er på veg ut. Derfor bør ein selje seg ut så fort som muleg, så kan nokon andre ta tapet.

Sjøv om Skullerud ynskjer petroleumsdebatten velkomen, har han liten tru på at NTNU kan utgjere nokon skilnad.

– Noreg er ei sinke i klassen. Det har lite å seie om NTNU går foran. Statoil har sabotert alle forsøk på alternativ energi og motarbeider ethvert initiativ. Det einaste som kan slå ut fossilenergi er at fornybare energikjelder klarer å utkonkurrere dei prismessig.

Universiteta har eit særskilt samfunnsoppdrag, og må pushe denne debatten

RUNE NYDAL
-Nent-medlem og professor i etikk ved NTNU

korleis me skal finne meir og korleis me skal få meir ut av reservoara? Det seier Vegard Bilsbak, ein av pådrivarane bak «Fossilfrie Penger Trondheim».

Dei har hittil samla over 600 underskrifter i kampanjen som tek til orde for at NTNU og SiT, i tillegg til Trondheim kommune, skal trekke pengane sine ut av

veldig mange er politisk korrekte og stiller seg bak NTNU si offisielle line uten å laga mykje bråk, av typen «det er viktig å forska på mange ulike ting, verda treng framleis rein, norsk olje og gass».

Forskningsmidlar fristar
Førsteamanuensis ved institutt for teknisk kybernetikk, Trond Andresen, har følg-

ENERGIOMSTILLING: -Omstilling er i dag noko vi bør og må gjennomføre. Korleis bidreg universiteta til denne utviklinga, spur etikkprofessor og Nent-medlem Rune Nydal.

SENER FOR DATALAGRING: Amerikanske National Security Agency (NSA) lagrer enorme mengder informasjon på en massiv installasjon i den amerikanske delstaten Utah. I Norge ønsker Politiets sikkerhetstjeneste å innføre et liknende system for datalagring.

Stordatainnsamling kan true demokratiet

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) fremmet 21. august et forslag om å benytte såkalt stordatainnhenting, etter amerikanske modeller. Internettekspert mener at dette hindrer en fri, demokratisk debatt og Datatilsynet er skeptiske.

► OVERVÅKNING

TEKST: Kristian Aaser

PST definerer stordatainnsamling som «store mengder data som innhentes for det formål å skape overordnede grunnlag for analyser og identifisere trender og utfordringer, uten at innsamlingen er rettet mot enkeltindivider».

Datalagring er allerede et omstridt tema i Norge etter at Datalagringsdirektivet (DLD) ble forsøkt innført i 2011. Det nye forslaget fra PST har foreløpig ikke noe konkret innhold, men innehar en del av de samme trekkene som lå til grunn for DLD. Arbeiderpartiet og Høyre ble i 2011 enige om en gjennomføring av DLD, som i april i år ble dømt ulovlig av EU-domstolen.

Omkamp om DLD
Internettekspert og informatikkprofessor Gisle Hannemyr, ved Universitetet i Oslo, mener PST tydeligvis ikke har tatt inn over seg at lignende innsamling av data lå til grunn for DLD. Han mener det virker til å være første omkamp i om DLD vi nå ser.
– Det som ligger i ønsket om stordatainnsamling ser ut til å være det samme som lå til grunn for DLD, som ble

dømt rettstridig ifølge EU-domstolen, sier han.
Det nye ønsket til PST har blitt møtt med skepsis fra lederen av justiskomiteen på Stortinget, Hadia Tadjik (Ap). Hun mener vi må være forsiktige med å ta i bruk stadig flere virkemidler som kan sette rettsstaten under press. Informasjonsdirektør Ove Skarbø i Datatilsynet vil ikke gi noen politisk tolkning av utspillet til Tajik, men er

fornøyd med at det har skjedd en endring i retorikken.
Datatilsynet var svært fornøyd med at DLD i første omgang ble stoppet.
– Men vi mener fortsatt at utviklingen er veldig betenkt, sier han.
Avkjølende effekt
En fare ved stordatainnsamlinger den såkalte «avkjølende effekten», der personer vil ta ulike forbehold når de han-

Prism

- Prism er et amerikansk overvåkingsprogram drevet av forvaltningsorganet National Security Agency (NSA).
- Det topphemmelige programmet ble avslørt av varsleren Edward Snowden i juni 2012.
- Siden avsløringene har programmet blitt kraftig kritisert på grunn av den omfattende overvåkningen.

kilde: The Guardian

der på internett og deltar i offentlig ordiskifte. Datatilsynet har gjort undersøkelser som kan tyde på at denne effekten til en viss grad er en realitet, og lignende undersøkelser i Tyskland har vist det samme i forbindelse med innføringen og implementeringen av DLD. Skarbø mener at vi i dag ikke bør unngå å ta forbehold og dermed bidra til den nedkjølende effekten.

– Vi i Datatilsynet vil oppfordre folk til å handle på internett som de normalt ville gjort. Dersom folk blir redde for hva de sier har vi tapt utrolig mye, sier han.

I et blogginnlegg i tilknytning til forslaget skriver PST-sjef Benedicte Bjørnland at alt av personopplysninger er strengt regulert og at stordatabruken ikke vil være individorientert. Hun skriver videre at det er PSTs oppgave

FOTO: Sosialistisk Ungdom - SU, CC 2.0/flickr.com

VEKKER HARME: Motstand mot datalagring er et globalt fenomen. Hackergruppen «Anonymous» har markerrt seg som en tydelig mostander.

å peke på hvor forventninger og midler står i misforhold til hverandre.

– Det er ennå usikkert hva PST egentlig mener, men dersom forslaget tolkes i verste forstand, er det skremmende. Hvis det er en mild variant, der PST analyserer data de allerede besitter, så er det ikke like skremmende, sier Skarbø.

Må få utøve mandatet sitt effektivt

22. juli-kommisjonens rapport konkluderte med at PST «skal følge med på ekstremistiske nettsider» og Stortingsmelding 21 la til grunn en

forventning om at PST skulle «ha optimal bruk av åpne kilder». Disse forventningene krever en viss overvåkning, og ifølge PSTs hjemmesider vil stordatainnsamling dekke disse linjene uten å samtidig rette fokus mot individer. De skriver at det er opp til PST å peke på hvor forventningene ikke står til midlene.

Skarbø har forståelse for at en sikkerhetstjeneste må få utføre mandatet sitt på en mest mulig effektiv måte. Likevel mener han det er en forskjell på dette, og det å samle inn alt av informasjon.

– Det er generelt feil tankegang å anslå at for å

være sikker angående en terrortrussel, så må man vite alt, hva som skjer på studentbloggen, reisebloggen, aktivitet på sosiale medier også videre, sier Skarbø.

I USA har det den siste tiden gått flere rettsaker der selskaper har blitt saksøkt for inngripen i personvernet. Hannemyr ved UiO utdyper videre at enorme mengder data blir brukt til kommersielle formål når man handler på nettet. Den største faren ved stordatainnsamling er dersom den blir brukt til politiformål?

– En negativ side er den såkalte «avkjølende effekten». I dette ligger det at personer i et samfunn der stordatainnsamling skjer vil ta ulike forbehold når de samhandler på internett, sier han.

Hannemyr mener at stordatainnhenting fører til at den frie, demokratiske debatten blir svekket, siden personer kan føle at de bør ta forbehold før de hiver seg ut i debatten. Han illustrer dette ved å vise til at advokat John Christian Elden, som representerer flere klienter av spesiell interesse for USA, har fått sitt amerikanske visum inndratt.

– Eldens klienter, som han naturlig nok kommuniserer mye med, har blitt overvåket. Elden har så havnet i en posisjon som gjør at visumet har blitt inndratt, sier Hannemyr. Hannemyr forteller at dersom stordatainnsamling blir benyttet vil det skje endringer i hvordan folk bør opptre på internett.

– Man må være varsom og tenke nøye gjennom hva man foretar seg på internett generelt. For eksempel dersom man skal kjøpe en bruktbil, vil det kunne dukke opp en fare dersom man samhandler mye med en person som kan vise seg å være terrorlistet. Dette vil videre føre til at du også kan havne i registre, sier han.

Amerikansk tankegods

Våren 2012 gikk varsleren Edward Snowden ut med opplysninger om at National Security Agency (NSA) siden 2007 hadde bedrevet ekstensiv overvåkning av borgere over hele verden. I følge Snowden følger NSA med på «omtrent alt» som skjer på internett. Etter angrepene 11. september opprettet amerikanske myndigheter et program kalt Total Information Awareness, underlagt det amerikanske forsvarsdepartementet. Programmet ble i 2003 suspendert etter kraftig motstand. Snowden-avsløringene har vist at slik overvåkning likevel ble utført gjennom NSA sitt Prism-program.

– Etter Snowden-avsløringene, har vi sett at det er implementert programmer som ligner på Total Information Awareness, og det advarer oss mot et tankegods som ligger til grunn: tanken på at vi bare kan være sikre dersom vi vet alt, sier Hannemyr. **UD**

SKEPTISK: Professor i informatikk Gisle Hannemyr, mener at stordatainnsamling innebærer endring i hvordan folk bør opptre på internett.

FOTO: Eirik Helland Urke, CC 2.0/flickr.com

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UDs hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Ingrid Vik Bakken på: debatt@studentmediene.no

Trondheimsstudentene trenger et nytt idrettssenter

Prosjekt Prinsen handler om å samle studentboliger, idrettssenter, undervisning og kino i samme bygg. Det ultimate velferdsprosjekt, mener lederne i Velferdstinget.

IDRETTSSENTER

Anne Finstad
Leder, Velferdstinget i Trondheim
Hans Petter Kleppan
Nestleder, Velferdstinget i Trondheim

Torsdag 28.8.2014 troppet studentene opp på Trondheim Torg og gikk senere til rådhuset, for å vise sin interesse i å få gjennomført det Velferdstinget i Trondheim har valgt å kalle ”#ProsjektPrinsen”. Den jevne student er ikke klar over hva som står på spill her og de nye studentene kjenner ikke nødvendigvis historien med arbeidet som ligger bak. Det er mye som skal klaffe for å få til dette prosjektet og det er et behov for å oppklare hva som foregår.

Flere studentgenerasjoners håp og ønsker

Siden 2001 har Velferdstinget hatt uttalt politikk på at studentene ønsker seg nye treningsarealer. Pågangen var så stor på idrettssentrene at SiT så seg nødt til å komme med et midlertidig treningstilbud for studentene som skulle avlaste Dragvoll og Gløshaugen. Resultatet ble Portalen som åpnet høsten 2011. Portalen

er et leid lokale som er dyrt, men nødvendig, og er kun ment som en midlertidig løsning. Desto forttere vi får på plass et nytt idrettssenter, jo bedre er det økonomisk for studentene. Studentene ved HiST har i fire år ønsket at HiST skal bidra økonomisk til studentidretten for å likestille HiST-studentens pris på treningsssentrene. Men hvorfor Prinsen?

Mulighetene er tilstede

Prinsen vurderer å pusse opp. Det er et behov for å pusse kinoen, men det haster ikke. Styreleder ved Trondheim Kino, Geirmund Lykke, har også fortalt til adressa. no at Prinsen kan fortsette som før, i flere år fremover. Videre har han uttalt at forslaget fra studentene er interessant, men de har også en tredje mulighet - å bygge sammen med kommunen et nytt administrasjonsbygg med kino på Leütenhaven. Vi er nødt til å gå for det alternativet som er mest fornuftig fra de økonomiske rammene, sier Lykke. Dette burde være nok til å gi Trondheim kommune et initiativ til å samarbeide med HiST, SiT, Kinoen og eventuelt andre aktører som er interessert i prosjektet. Det er i tråd med den

generelle byutviklingen. Planlegging fra kommunen om en kunnskapsakse mellom Gløshaugen, Øya og oppover Elgeseter, kommer til å gi en økning av aktivitet i området.

Lærerutdanningen til Kalvskinnet

Fremover skal lærerutdanningen ved HiST flytte til Kalvskinnet. Dette fører til et behov for at HiST finner egnede treningshaller til denne utdanningen. De kan enten bygge egne saler, eller i et samarbeid med SiT, få leie salene i et eventuelt nytt idrettssenter. Et siste perspektiv som er veldig positivt for HiST sin del, er at kinosalene i all hovedsak vil være tomme på dagtid, og med et HiST hvor det er mangel på forelesnings-saler, vil bruk av disse salene komme godt i hende. Høyskolestyret har valgt å utsette et vedtak om å bygge egne haller eller skape samarbeidet med SiT for å se utfallet om ”#ProsjektPrinsen”. Derfor avgjøres mye av Trondheim Kino og kommunen. Derfor må vi vise vår interesse! Bruk ”#ProsjektPrinsen” hvis du ønsker det ultimate velferdstilbudet og Nordens beste studentby.

FOTO OG GRAFIKK: Velferdstinget

- Slaget om studentboliger er ikke vunnet

Det er ikke holdbart at så mange studenter bor i soppinfiserte kjellere de betaler ville summer for. Du skal ikke måtte ofre liv og helse for å kunne studere.

BOLIG

Vilde Coward
Forhenværende leder for Velferdstinget

Forrige Under Dusken med kommentar fra Halvor Bjørntvedt kritiserer hvordan studentlederne i Norge har ropt etter ulv i boligpolitikken de siste årene. Bjørntvedt tegner et bilde av en boligsituasjon som dette året har vært så nært drømmen at vi omtrent ikke trenger å snakke mer om den.

Velferdstingene og NSO har snakket mye om bolig de siste årene – av gode grunner. Vi har i dag et av de dyreste leiemarkedene i Europa, der de økonomisk svakeste står som sluttofre. Med andre ord studentene og småbarnsfamiliene. Vi har absolutt hentet frem de verste av de verste eksemplene. Ikke fordi vi vil tegne et bilde som er verre enn det er, tvert i mot, vi har som mål å ha et levedyktig boligmarked både for utleier og leietaker. Men vi vil også at politikerne og det norske folk skal se under hvor forferdelige forhold mange studenter bor når leiemarkedet blir en rovjakt på hvem som kan betale mest for minst.

Prinsippet om 20 prosent dekningsgrad nevnes flere ganger som et overkommelig mål, både i Oslo, Trondheim og nasjonalt. Dessverre er vi langt fra målet om 20 prosent dekningsgrad. Studentmassen øker hvert år, og samskipnadene får ikke bygge nok boliger til å møte denne økningen. Dette gjør at vi sitter på omtrent den samme dekningsgraden hvert år.

Om vi når 20 prosentsgrensa er det absolutt ingen

garantier for at boligprisene vil synke. Vi tror likevel på at flere studentboliger vil tvinge det private leiemarkedet til å legge seg på et levedyktig nivå over lengre tid. Kanskje ser vi en reaksjon av dette for første gang i år, men helst bør vi holde oss for å bli for glade – det kan fort eksplodere igjen til neste år. En reprise av studiestart i 2009 er det ingen som ønsker, derfor tipser vi alle studenter om å være tålmodige. Ikke takk ja for fort, og søk studentbolig.

Vi vet nemlig hvor galt det kan gå når samskipnaden er fullbooket to måneder før semesterstart, når boligmarkedet skruer prisene opp på trippelt av normal pris for å kapre til seg de mest desperate studentene. Det er forferdelig å være nitten og langt hjemmefra for første gang, uten å ha tak over hodet. Det er på bakgrunn av tidligere års erfaring at vi setter opp krisetiltak, og roper om hvor mange studentboliger vi trenger. Kanskje vi da neste år ikke trenger å sette alle nøkkelpersoner i Trondheim by i aksjon for å avverge krisa.

Vi har vært heldige i år. At boligprisene ikke har økt like mye som de siste tre årene, er ikke noe annet enn et svar på tiltakene som er satt igang og en stor del flaks. Vi klarte såvidt å få på plass tiltak som korttidsboliger på Tyholt (tidligere Persaunet studentbolig) og «Tak Over Hodet» i år, noe som krevde mange sterke hoder og fryktelig lange dager med arbeid. Dette skal vi ha på plass neste år og. Vi skal også neste år snakke om at vi trenger en offensiv politikk for studentboligbygging, for denne kampen er langt i fra over – selv om vi reddet oss gjennom uten panikk i år.

STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

Top tip: Hvis du skal vente på noen i Trondheim sentrum på en grå søndag, sitt på trappa til Platekompaniet. Det er varme i trinna :)
@anesommervold

Du vet du er i et første klassefag når det avholdes valg for referansegruppede medlemmer. Vi snakker med avstemming. #ntnu #dragvoll
@Superironisk

En mann med hodelykt, på moped, snoker i natt i området Dragvoll/Steinan. Flere meldinger. Observert i garasjer. Vi har patruljer i området.
@politiOpsSTPD

“Unnskyld, du må gå av her.”
“Hæ, jeg har jo billett?”
“NSB står for NO SKINNY BITCHES”
Bassen dropper. Alle på toget reiser seg & twerker
@BeastieJoyce

utrolig mange kule menn i alderen 20-50 som briefet med at de kan sykle UTEN HENDENE PÅ STYRET i Trondheim. dere er FETE FOLK
@Dunkdunker

Den umiddelbare kaldsvetta som melder seg når du tror avnappa øyebryn som har falt ned på overleppa er barteihar.
@ingriid

Hulescenen fra Trolljegerne bare att Gløshaugen og istedetfor kristenmannsblod lukter de Kulturell Kapital
@antipesti

Feller en tåre for at @BrukBar, byens hjerte i hjertet av byen, flytter ut til en tarm av Trondheim. #snufs
@kvitrevik

Illustrasjon: Camilla Dahlstrøm

Hei, enslige kvinne

Er din største drøm å få et barn? I motsetning til Kristin Halvorsen og bioteknologirådet, så vil jeg at du skal få lov til det, gjennom sæddonasjon til single.

KUNSTIG BEFRUKTNING

Lotte Holthe Kjesbu
Høyres Studenter i Trondheim

Kunstig befruktning til single kvinner er i dag ikke lov i Norge. Kristin Halvorsen uttaler at «barn bør vokse opp med to foreldre». I noen sammenhenger kan det være en fordel, men det er på ingen måte en betingelse. Man kan få like mye hjelp av nettverket rundt seg dersom man er singel, som om man har en partner som er far eller mor til barnet.

Dagens regelverk har ført til at en rekke kvinner har dratt til Danmark for å få inseminasjoner eller prøverørsbehandling. Her finnes tilbudet både gjennom

det offentlige og gjennom private aktører. I stedet for å måtte spare opp penger og gjøre behandlingen i Danmark, vil det nok være en befrielse for mange om man kan få lov til å få samme behandling i Norge. Tenk hvilken følelse kvinnene må sitte med når man føler man må få lov av staten for å ta seg av ett eller flere barn alene. Vi ender opp med et samfunn som diskriminerer og sier at man må være et par for å være gode foreldre.

I Norge i 2014 er det en altfor gammeldags holdning, og vi vet bedre. Er man enslig kvinne kan man adoptere og bli fosterforelder, men da må man gå gjennom en godkjennelsesprosess, for da kan det være snakk om et barn med store behov.

Jeg tenker at om man som singel kvinne har tatt steget og skal motta en sæddonasjon eller prøverørsbehandling, er man veldig klar over hva dette innebærer – man skal nå ta seg av et barn. Bevisstheten er kanskje større hos disse kvinnene enn hos mange andre som får barn. Etter å ha sett første episode av «Ønskebarn» på TV-Norge får man en forståelse av hvor mye det kan bety for noen å få muligheten til å gi kjærligheten sin til et barn - et barn som blir deres eget.

Så lenge vedkommende er en omsorgsperson som gir barnet behovene det trenger, har jeg klinkende tro på at dette er en ordning som kan gjøre Norge godt.

SPORT

Velg rett treningssenter

Både utstyr og pris varierer mye. Vi hjelper deg med å finne senteret som passer dine behov.

TRENING	
TEKST:	Petter Skippersø og Håkon Sveen
FOTO:	Nadia Caroline Andersen

SiTs treningssentre

Pris med studentrabatt: 900 kr/semester eller 1600 kr/år.
Åpningstider varierer fra senter til senter. Sjekk sit.no.

SiT Dragvoll

Et relativt nytt og pent senter. Selve treningssalen er kun et eneste stort rom, hvor alle kan holde øye med hverandre. Det er et flott utvalg av spinningsykler og tredemøller, men kunne vært større muligheter når det gjelder slynge- og balanstrening. Det trekker også veldig ned at mange av apparatene er direkte ubehagelige å sitte eller ligge på. Garderobene er som dratt ut fra et østblokkland, og ikke akkurat en fryd for øyet.

SiT Gløshaugen

Et mer slitent senter skal man lete lenge etter. Utstyr er slengt rundt, og biter fra apparater holder på å falle av. De tilbyr utstyret du trenger, men ikke av topp kvalitet. Garderobene holder lik standard med Dragvoll. De tilbyr badstu, og så overfladiske er vi, at dette trakk inntrykket opp. Dette senteret passer i større grad for deg som allerede er i gang med treningsrutiner, eller bare elsker å ta badstu.

SATS Trondheim

Pris med studentrabatt: 477 kr/mnd (12 måneders bindingstid)
Åpningstider: 06.15 - 22.00 (hverdager, 21.00 fredag), 10.00 - 18.00 (lørdag) og 12.00 - 20.00 (søndag)

Vi ankom Sats med høye forventninger. Vi kommer inn til et meget åpent rom, hvor de har skranke, egen treningsbutikk og kontor. Lenger inn på treningssenteret finner vi raskt ut at dette var et senter med erfaring. Nostalgiske følelser slår til når vi entret det ene rommet. Hadde Arnold Schwar-

znegger sittet på et apparat, ville det ikke vært langt i fra en scene i *Pumping Iron*. De har noe for enhver smak, både nye og gamle apparater, kettlebells og slynger. Dette et senter man absolutt ikke bør skygge av banen, men som man kan se på som et godt alternativ.

Easyfit

Pris med studentrabatt: 198 kr/mnd. Åpningstider: 05.00 til 24.00 (alle dager)

Dette er et veldig bra tilbud, da de andre treningssentrene har stengt på helligdager. De tilbyr et treningsrom både med apparater og eget styrkerom. Går man ned en trapp finner man også et eget crossfit-rom med slynger og kettlebells. Easyfit tilbyr en liten garderobe, men in-

gen dusj. For å begynne å trene på Easyfit melder man seg inn på internett, og bruker bankkort som nøkkel inn. Dette er noe for de som har trent mye før. Med ingen betjening, er det ingen hjelp å få.

Har spilt på Pareto i fire år
Navn: Hallvard Bjørge
Alder: 25
Studerer: Samfunnsøkonomi
Funfact: Aldri fullført 90 minutter på Pareto

Har spilt på CAF i ett år
Navn: Emil Gjestrum
Alder: 22
Studerer: Idrettsvitenskap
Funfact: Spilte mot Neymar jr. i Brasil i 2008, i Mic-cup.

SPORTSKALENDER

Handelshøyskolen kniver om førsteplassen i **studentligaen**, og har kamper mot sine to rivaler de neste ukene.

14. september, kl. 11, møter de HiSSi i Gløshaugen Idrettspark.
21. september, kl. 09, spiller de kamp mot BIS, den også i Gløshaugen Idrettspark.

Rosenborg BK spiller hjemmekamp 12. september klokken 19, og tar i mot gjester fra nord, **Bodø/Glimt**. Heia bortelaget eller heia hjemmelaget?

NTNUIs **rumpeldunklag** har treninger mandager og onsdager kl. 18, foran Hovedbygget. Det blir magisk!

Tunge løft og mager kesam

Aldri har så mange studenter trent så mye, viser fersk rapport.
Samtidig er de som aldri eller sjelden trener stadig færre.

TEKST: Marius Flatås og Miriam Finanger Nesbo FOTO: Hildur Agustsdóttir og Hans Fredrik Sunde

TRENING ER ENKELT: —Jeg begynte å trene og legge om kostholdet. Det er lite komplisert, det handler bare om viljestyrke, sier lektorstudent Christoffer Abrahamsen Miranda.

Jeg trener styrke fem-seks ganger, og løper to-tre ganger i uka. En vanlig styrkeøkt er på halvannen time. Og så går jeg selvfølgelig turer med hunden eller med venner, slik som alle andre gjør, sier Nora Mathisen (25).

Hun er også kjent som Fitness-Nora, blogger om trening og kosthold, og er kanskje en legemliggjørelse av trenings- og kostholdstrenden. Mennesker i tights synes å være et økende fenomen i bybildet i Trondheim, på Studentsamskipnaden i Trondheims (SiT) treningssentere er det trangt om plassen. Treningsfokuset har fått hysteriske proporsjoner, mener noen. Kanskje er de nye « rumpebuksene » et eksempel på det. For Nora blir det det samme som å bruke push-up BH.

— Jeg ser ikke noe galt i det. En vil vel alltid fremheve formene sine. Om det så er en smal midje, store pupper, eller rumpa, sier hun mellom repetisjonene på treningssenteret Hit the Gym.

Stemningen og omgivelsene gir inntrykk av at dette er et sted man skal løfte tungt.

Resultatene er bare en bonus, det er det å sette seg mål, nå dem, og sette seg nye mål som er gøy

CHRISTOFFER ABRAHAMSEN MIRANDA

Student og leder i NTNUI Tennis

«STRONG IS THE NEW SKINNY». Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse (Shot-rapporten) viser en dobling i kvinnelige studenter som trener minst fire-fem ganger i uken sammenlignet med i 2010.

Nora er nyutdannet økonom, men satser nå på utvikle seg som personlig trener.

Hun sier at hun har merket at skjønnhetsidealet har endret seg, og at det har blitt kult for jenter å løfte tungt. Tidligere trodde man at jenter blir store og klumpete av styrketrening, men nå kommer kunnskapen om at man kan få en fin og feminin kropp av styrketrening.

— Det er ikke bare det å være tynn som er vakkert, sier hun.

Jorid Hovden er professor i idrettssosiologi, og skal ha forelesning om temaet vi sakker om rett etter intervjuet. Hun er svært engasjert, og noterer ned noe av

Mennesker på landsbygda i Afrika ville ledd av treningstrenden, der er normen å være tykk

LARS WICHSTRØM

Professor i psykologi

det vi snakker om til bruk i forelesningen. Hovden sier at treningskulturen hos kvinner er snudd opp ned, og en ser en klar trend om at kvinner siden midten av 90-tallet har utviklet en sterk kultur for mosjon og trening.

— På 50-tallet ble kvinner stoppet og fortalt at det var farlig å jogge. Så begynte jentene å trene, mosjonere. Trening ble lagt inn som en del av pliktene i dagliglivet, sier hun.

Det å være sterk har gått fra å være noe ukvinnelig, til å bli noe kvinner også trakter etter.

— Vektrommet har blitt trangt, det er flere og flere som trener vekter, og økningen er størst blant kvinner, sier Hovden.

1 av 3...

...kvinnelige studenter er ganske eller meget misfornøyd med vekten sin

STERKE STUDENTER. Shot-rapporten viser en økning blant studenter som trener mye i Trondheim, og en sterk nedgang i andelen som aldri trener, eller bare trener en gang i uka.

Da undersøkelsen ble gjennomført i 2010, svarte 36 prosent av studentene tilknyttet SiT at de aldri trener, eller trener en gang i uka. I den ferske undersøkelsen sier 26 prosent det samme.

Rapporten viser også at det er en betydelig økning blant de mannlige studentene som trener minst fire-fem ganger ukentlig.

Professor Hovden forklarer at studentene alltid har vært den mest fysisk aktive gruppen i den norske befolkningen.

— Vi vet at fysisk aktivitet stiger med utdanningsnivå. Det er derfor ikke rart at studenter trener mer og mer. Studentene er i føringen for trender i samfunnet, også når det kommer til trening, sier Hovden.

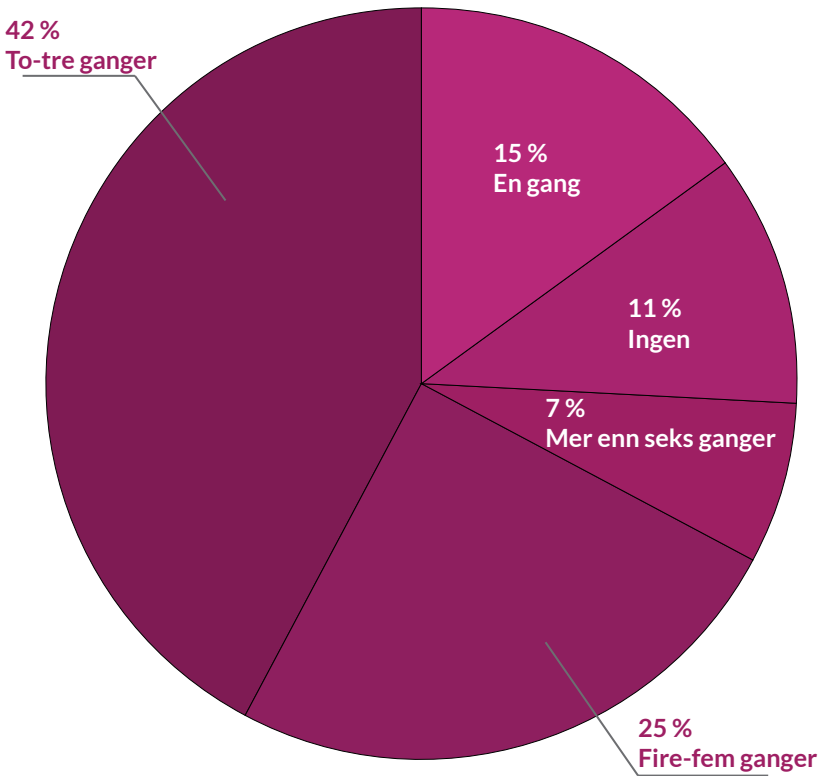
TRENING OG PROTEINLYKKE. Måles det nye symbolet på vellykkethet på inntaket av mager kesam og nøtter?

Nora forklarer at riktig kosthold er fundamentalt for treningsresultater. Det er viktig å ikke spise for mye, og ikke for lite.

— Opp til 75 prosent av resultatet avhenger av kostholdet. Hvis du lurar på hvorfor du ikke får resultater av treningen din, kan du se til burgeren du spiste på McDonalds, mener hun.

Hvor mange ganger i løpet av en vanlig uke trener du slik at du blir andpusten eller svett?

GRAFIKK: Sandra Larsson, Aksel Borgen

Kilde: Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2014

På kontoret sitt på Dragvoll sitter professor i psykologi Lars Wichstrøm. Skrivebordet er overfylt av artikler, professor virker som en presis tittel. Wichstrøm har forsket mye på unges utvikling, blant annet i sammenheng trening og kroppsbilde. Han mener at treningsmengde ikke nødvendigvis sier noe om at ting begynner å bli for hysterisk.

— Noen kan trene tre ganger i uka og føle seg helt mislykket. Hvor stor plass tar misfornøydheten? Trening er jo i utgangspunktet sunt. Har man mye dårlig samvittighet eller føler skam over å trene for lite, eller ligger langt unna kroppsidealet sitt, kan det bli problematisk, sier han.

1 av 5...

...mannlige studenter er ganske eller meget misfornøyd med vekten sin

RIS, KYLLING OG BROKKOLI. Christoffer Abrahamsen Miranda (21) er svært aktiv i treningsmiljøet. Han kombinerer lederverv i NTNUI Tennis med hyppige besøk på styrkerommet. Vi møter

ham utenfor Idrettsbygget til SiT på Gløshaugen, et passende sted for en reportasje som denne. Christoffer forteller at han har en halvtime til rådighet, han må rekke en treningsøkt før jobb. Utenfor viser sensommeren seg fra sin beste side i Trondheim.

— Jeg kan trene styrke opp til seks ganger i uka i tillegg til tennistrening tre ganger, og jobb hos Trondheim tennisklubb, forteller han.

Mye av dagen til Christoffer er viet til kosthold og trening. Studiene og øvingene er førsteprioritet, men å lage, og spise den store skåla med havregryn om morgenen, og matpakke og lange treningsøkter er tidskrevende.

— Til studiehverdagen pakker jeg med meg ris, kylling og brokkoli, som vanlig, sier lektorstudenten og ler.

Han er tydeligvis klar over at han oppfyller den stereotypiske forventningen.

— Resultatene er bare en bonus, det er det å sette seg mål, nå dem, og sette seg nye mål som er gøy, sier han.

KROPPEN SOM UTSTILLINGSVINDU. T-skjorten sitter stramt på, og skjegget er fint frisert. Lite er overlatt til tilfeldigheter. Han utstråler en

UTENFOR TRENINGSKULTUREN: — Jeg opplever at det er en slags kollektiv dårlig samvittighet blant dem som ikke trener, sier psykologstudent David Aleksander Nilsen.

PRESS FRA ALLE KANTER: — I dag er det et press fra alle kanter uansett hvilket liv du lever. Jeg tror ikke at treningen er et stort tilleggspress for studenter, sier fitness-blogger Nora Mathisen.

følelse av kontroll. Kanskje er det treningen som gjør at han i større grad behersker sine omgivelser. Christoffer synes å være overbevist om at han er en som gjør de «rette» tingene. Han innrømmer lattermildt at også han er avhengig av sesongbasert trening, og at sommerkroppen delvis er grunnen til at han går ned i vekt til sommeren.

Christoffer forteller at han var ganske overvektig i 2. klasse på videregående skole. Han mister øyekontakten litt, og tenker litt mer etter. Svarene hans kommer ikke lenger så kontant.

— Men jeg bestemte meg for å gjøre noe. Jeg begynte å trene og legge om kostholdet. Det er lite komplisert, det handler bare om viljestyrke, mener Christoffer.

Psykologiprofessor Wichstrøm tror mye av det vi ser i dag handler om å vise sunnhet og selvkontroll.

— Kroppen blir et utstillingsvindu for å vise vår sunnhet og kontroll over oss selv. Vi er alle markedsføringsagenter. Det er også et press på å skape «et selv – en totalt pakke», sier han.

Wichstrøm forklarer at det alltid har vært fokus på kropp og status, men ulike kulturer skaper andre uttrykk.

— Mennesker på landsbygda i Afrika ville ledd av treningstrenden, der er normen å være tykk. Hva som er vakkert eller har status er altså høyst relativt.

TRENINGSPRESSET ER TILSTEDE. Professoren mener at treningspress nødvendigvis ikke er negativt. Problemet kan oppstå hvis presset tar over oppmerksomheten, og hindrer livsutfoldelsen.

— Når trening i hovedsak er motivert av press, og ikke lyst og treningsglede er det negativt, sier han.

Vi spør Nora om hun noen ganger trener uten at gleden er der. Hun lyser opp, treningen er en

94 %...
...av Trondheimsstudentene
røyker aldri

lidenskap. Nora mener at dersom man føler at treningen ikke er gledesfylt, har man bare ikke funnet sin treningsform.

— Det er et større og bredere treningstilbud enn noen gang, så det skal mye til for å ikke finne en eneste form for fysisk aktivitet du synes er gøy, sier hun.

Nora innrømmer at når hun «er i sesong» (deltar i fitness-konkurranser, journ.anm.) blir det ganske ekstremt. Da går det så langt at hun må ha med egen mat til venner, og drar tidlig hjem for å sove.

— Jeg ser ikke på det som om jeg går glipp av noe sosialt. Det er et mål jeg har satt meg, som jeg vil mest i verden. Da er det ikke et offer, men det er jo dager da jeg tenker «Helvette no gidditj æ herre meir», sier hun.

Når det kommer til alkohol er hun sikker i sin sak, og sier at alkohol og trening ikke går sammen.

— Du putter gift i kroppen din, sier hun.

Hvis du ikke teller med én yogatime, har jeg
aldri satt mine bein i et treningsstudio

DAVID ALEKSANDER NILSEN
Student

«**POSERINGSKULTUR**». Budskapet Nora ønsker å få fram på sin blogg er at trening og riktig kosthold egentlig er ganske enkelt.

— Det er hverdagen som er viktig, og det er ikke så vanskelig som folk tror. Lag alt fra bunnen av, så vet du hva du får i deg, sier hun.

Nora smiler og synes å være veldig fornøyd i sin rolle som en slags ambassadør for treningen. Det er ikke vanskelig å forstå at Nora motiverer mange gjennom sin entusiasme. Hun mener det ikke er ekstreme grep som må til, kun noen finjusteringer.

— *Føler du at leserne av bloggen lett kan føle seg utilstrekkelig når de leser hvor flink du er?*

— Tilbakemeldingene varierer: Noen er veldig positive, og sier jeg inspirerer dem til å utfordre seg selv, mens noen kommenterer at de får dårlig samvittighet, og lavere selvtillit av å se alt jeg har trent, og hva jeg har spist så langt i dag, sier hun.

Hun sier at det ikke er noe hun tenker svært mye over, og at det ikke er noe hun skal trenge å tenke på.

— Det jeg ønsker å vise med bloggen er at det er enkelt å legge om, det er ikke så vanskelig å trene, og spise litt bedre.

Psykologiprofessor Wichstrøm sier det er klart at man i sosiale medier, i motsetning til i en vanlig samtale, får tid til å sette opp og arrangere et inntrykk.

— Det å finne de beste bildene av deg selv på en stein på fjellet eller etter et motbakkeløp blir viktig. Dette er en forvrengt virkelighet man kan tro på, og dermed føle seg utilstrekkelig, sier Wichstrøm.

Det er ikke bare det å være tynn som er
vakkert

NORA MATHISEN
Fitnessblogger

HØRER IKKE HJEMME. Ikke alle henger med på «hysteriet». Psykologstudenten David Aleksander Nilsen (25) føler han ikke hører hjemme på treningsstudio. Han fremstår som en helt normalt student, men kanskje uten den tykkeste bicepsen, som han selv sier.

— Noe direkte treningspress føler jeg ikke på. Men studentlivet består jo av å prestere på mange arenaer, og trening er ofte et samtaletema.

Han tror personlighet og selvtillit er blant grunnene til at han ikke føler seg trukket mot organisert trening.

ØKT PRESS: — Presset på unge gutter har nok økt, og tykkhet signaliserer mangel av selvkontroll. Gutter hadde det nok romsligere før, selv om muskler alltid har vært viktig, mener psykologiprofessor Lars Wichstrøm.

— Jeg tror at jeg kunne trivdes der, men det er en terskel å komme over. Jeg og en venn har snakket om å gå sammen. Det er mindre flaut å være inkompetent sammen med noen.

Artistene Susanne Sundfør tok for par år siden et oppgjør med treningskulturen og påpekte at trening og helt vanlige fjellturer var blitt en elitegreie. Selv trener hun aldri.

— Det gjorde inntrykk på meg, jeg tror ikke jeg har sett andre kjendiser si noe lignende, sier David.

Psykologstudenten opplever at det er en slags kollektiv dårlig samvittighet blant dem som ikke trener.

— Før intervjuet satt jeg faktisk og hørte to venner ha en samtale om akkurat dette presset, hvordan det har gått litt lenger enn det som er sunt, og hvordan man føler seg utenfor, sier David.

Presset har likevel ikke ført til at han har deltatt i treningskulturen.

— Hvis du ikke teller med én yogatime, har jeg aldri satt mine bein i et treningsstudio. **UD**

FOTO: Marius Flatås

1 av 4...
...Trondheimsstudenter vurderer sin egen
fysiske helse som dårlig eller svært dårlig

Tre på gymmen

TEKST: Kjell Robin Skyberg Eikrem FOTO: Eivind Sandodden Kise

Olav (24), studerer energi og miljø
Trener seks til syv ganger i uka

— Du drar ikke fram chipsposen når det sitter fire kompiser rundt deg med gulrøtter og dip. Jeg har et ganske sykt kosthold, jeg tenker veldig mye på hva jeg spiser. Jeg har en dag i uka hvor jeg kan skeie skikkelig ut, ellers er det et veldig satt opp kosthold.

— *Føler du at det kan være tungvint i hverdagen?*

— Ja, veldig. Jeg spiser en enorm mengde mat, og bare det å forberede alt sammen om morgenen og ta det med på skolen tar tid. Jeg spiser fire måltider på skolen, og det blir nesten en egen bag bare for mat. Det går med veldig mye tid til mat og å tenke på hva du skal ha i deg.

Mia (21), studerer bioteknologi
Trener omtrent to-tre ganger i uka

— Det er kanskje et treningspress, men jeg tror jeg legger det mer på meg selv enn det samfunnet gjør. Hvis jeg ikke hadde hatt lyst til å trene, hadde jeg ikke giddet. Jeg er veldig glad i å kose meg, da, men jeg prøver å spise litt sunt og holde meg unna de verste tingene.

— *Kjenner du noen som du mener har et overdrevent fokus på trening og kosthold?*

— Ja, jeg har noen nære venner som jeg ikke synes har et helt sunt forhold til det. Det jeg merker det mest på er hvis vi for eksempel skal spise sammen, og de vil spise noe annet eller ta med egen mat, hvis det er pizza eller noe sånt.

Rune (25), studerer geologi
Trener par-tre ganger i uka

— Det er et press for å se noenlunde OK ut og ha en sunn kropp. Det kommer fra samfunnet generelt, både fra venner og media.

— *Trener du for å se bra ut?*

— Ja, både det, og for å ha en kropp som fungerer bra, som gjør at jeg kan være med på ting og være aktiv. Jeg prøver å legge treningsøktene til starten på dagen, fordi jeg får bedre konsentrasjon av det.

— *Hvordan ser du på kosthold i sammenheng med trening?*

— Det er ikke et veldig stort fokus for meg, jeg kjøper stort sett det som er billig på butikken.

FOTOGRAFANGST: Gjestland har aldri vært glad i å bli fotografert og skyr enhver anledning fotogjengen på Samfundet kan ta bilder av ham.

Spøkelset

Han har lengre fartidstid på Studentersamfundet enn de yngste medlemmene har leveår. Møt skikkelsen som drifter runde røde, natt som dag, gjennom hele året.

TEKST: Martin Gundersen FOTO: Eivind Sandodden Kise

—**E**gentlig er jeg barnehageonkel for tyve år gamle barn som kan klatre over et gjerde, sier Tormod Trulssønn Gjestland.

Han går under mange navn, men blir oftest omtalt som spøkelset på Studentersamfundet i Trondheim. Hans offisielle arbeidstilling er husøkonom, men som han selv sier det:

— Jeg tror det ble laget en stillingsbeskrivelse og noen arbeidsoppgaver i sin tid, men for å si det sånn: De har ikke blitt revidert siden.

De finner opp hjulet gang på gang. Annet-hvert år kommer det inn nye med løsninger for å gjøre alt bedre, men det likner veldig mye på det som ble vedtatt for fem år siden

TORMOD TRULSSØNN GJESTLAND

• **Født 27. mai 1974** på E.C. Dahls stiftelse i Trondheim

• **Har viet** store deler av sitt liv til frivillig arbeid på Studentersamfundet

• **Ugift**

• **Ansatt av Studentersamfundet** i stillingen husøkonom

• **Innehar tittelen** Ridder av det sorte faar, som er en av Samfundets hederstitler

• **Smykker seg** med tittelen ridder av den trege patron (de tekniske gjengene) og kommandør i Polyhymnia (orkesterets ridderorden)

• **Har** på Studentersamfundet vært med i:

- Symfoniorkesteret
- Salongorkesteret
- Akademisk Radioklubb
- Videokomiteen
- IT-komiteen
- Rådet
- ISFiT
- Samtlige UKE-festivaler siden 1995

• **Spiller** i dag kontrabass i Salongorkesteret

GJENFERD. Tormod påstår selv at han ikke eier et krypinn på Samfundet eller sover i et av dets mange rom. Medlemmer sverger likevel på at han kan dukke opp fra tynne luften til alle døgnet tider på Samfundet. Et tidligere styremedlem har også påstått at bare navnet Tormod er nok til at han plutselig titter hodet inn døra.

Når Tormod blir konfrontert med påstanden smiler han skjevt. Han sitter på fengselstomta, et steinkast fra Samfundet, og lar sola lyse opp det røde håret. Vinden leker med de slitte tuppene og det bleke ansiktet fortsetter å være upåvirket blekt, som om sollys ikke skulle hjelpe stort.

— Jeg tror nok folk overvurderer timene jeg jobber på Samfundet, sier han og forteller selv at mye av dette oppstyret kan skyldes at når han går hjem, fester ungdommen videre.

Da hender det ofte at han møter dem igjen på morgenkvisten. Når de siste ølslantene tømmes, har han allerede begynt sin arbeidsdag. Men for ølhundene har han aldri dratt - han var bare borte noen minutter. Noe kan også skyldes Gjestlands trang til å farte hurtig rundt på Samfundet. Opp, ned, gjennom og forbi, beveger han seg ekstremt raskt, og det er vanskelig å holde følge med ham rundt om på huset. Når han så holder alle Samfundets nøkler i sin hånd, er det lett å skjønne at evnen til å dukke opp overalt ikke er undervurdert. For å gjøre det helt klart, understreker Gjestland at han har et liv utenfor Samfundet, men det er ikke forbeholdt oss studenter.

TRIVELIGE TRØNDERLAG. Noen vil si det var forutbestemt at Gjestland skulle bli fast inventar på

TORMOD TRULSSØNN GJESTLAND

huset. Hans foreldre var begge svært aktive i sin tid, og allerede fem år gammel hadde han fått det noen vil beskrive som «UKE-følelsen». Da var han med sine foreldre under øvingene av UKE-revyen og hadde allerede lært alle sangtekstene utenat.

Gjestland forklarer at slektas opprinnelse er gården Gjesteland, en kort kjøretur unna Sandnes. For seks eller syv generasjoner siden flyttet familien til Oslo, og etter det har den flyttet mellom Trondheim og hovedstaden.

— Jeg er ikke veldig kreativ, sier Gjestland bombastisk, og lar fortsettelsen vente på seg.

Han titter litt snodig opp mot høyre og lar sola bade hele ansiktet i lys. Igjen smiler han skjevt med lukkede øyne, og hele scenen ligner forunderlig mye på en sosialrealistisk norsk film. Svaret er dessverre antiklimatisk monotont:

— Sleкта har stort sett studert på Gløshaugen. Jeg er vel tredje generasjons gløsing. På den måten har jeg vel vært lite kreativ, sier han og forteller at det snart er på tide å gi seg.

— Jeg har jo ikke tenkt å holde på til jeg blir pensjonist. Så med andre ord: ikke så mye lengre. Det er sånn at man må bruke det man en gang lærte i studietida. Venter jeg for lenge, er det ikke like relevant lenger, sier han. Når han kommer til å søke jobb, vil nok noen kjenne ham igjen fra Samfundet, da tross alt halve Ingeniør-Norge har vært gjennom NTNU-kverna. Men gleder han seg?

— Jeg synes det er rart å møte folk som man kjenner fra Studentersamfundet i en annen kontekst, sier Gjestland og forklarer at han har opplevd at folk har blitt sjokkert over å møte ham utenfor Samfundets

rødmalte vegger, fordi han for dem alltid har vært på Samfundet.

Selv husker han knapt navn og må klare seg med å gjenkjenne ansikter, så når han først møter studenter utenfor, er det ekstra vanskelig å plassere dem.

GAMMEL TRAVER. Gjestland har vært med i Studentersamfundet siden han var 20 år, med verv i de fleste av Samfundets gjenger. Som få andre kan han smykke seg med tittelen Ridder av det sorte faarr, en av de høyeste utmerkelsene i Samfundet. Des har han også fulgt i sine foreldres fotspor, men han vil ikke avklare for Under Dusken om han selv har planer om å fostre opp et nytt ridderfår.

Blant de aktive på Samfundet er det en kjensgjerning at nye medlemmer er litt ekstra redde for Gjestland og at han kan være vanskelig å skjønne seg på. Når han får spørsmål, kan han godt kverulere, og det hender stadig at han sender folk med dårlige spørsmål tilbake uten et klart svar.

— Spørsmålet jeg stiller meg er alltid dette: Hvem er du, hvem er jeg? Først når jeg vet dette, kan jeg komme med et svar. Det er litt tungvint å gjøre det sånn, men folk har jo stillingen av en grunn, sier Gjestland som forholder seg til medlemmer av Samfundet fra deres stilling i organisasjonen.

Noen vil også si at for Gjestland har man ikke et navn før man har en stilling, noe som gir mening tatt i betraktning hans notorisk dårlige evne til å huske navn. Etter et uvisst antall år som husøkonom har han en klar formening om sin egen stilling.

— Noen må holde styr på alle de små tingene som foregår på Samfundet til enhver tid, sier han.

Skal vi tro Gjestland, er ryddingen etter samfundet-medlemmer blant det viktigste, da ungdommen tross alt ikke klarer å holde det rent. Studentersamfundet har seks betalte ansatte som driver huset, også i de fem månedene uten studenter til stede. I tillegg til noen som tar seg av renhold, garderobedrift og vakthold, er det disse som står for den kontinuerlige driften og holder maskineriet i gang.

Og det er her Tormod Gjestlands telefonnummer kommer inn. Hans kjennskap på huset er viden kjent og telefonen hans ringer i tide og utide med diverse forespørsler. Om det er slik en organisasjon burde drives, er han mer usikker på, men han sier at det i hvert fall er et system som fungerer for ham. Det som er sikkert, er at Tormod kan alt, men om han har tid til å fikse alt, er en annen sak.

KOLLEKTIV HUKOMMELSE. — Alle kan unnværes. Om jeg skulle forsvinne fra Samfundet, ville det gått en måned før de hadde funnet en ny løsning som hadde fungert like greit. Det er det samme som at det gjør litt vondt når en gjengsjef slutter, men om et halvt år er han eller hun glemt. Husker du forresten navnet på UKA13-sjefen?

— Eh, faktisk ikke.

— Sant, se hvor mye han gjorde på huset. Bare ett år senere er han og navnet hans glemt, sier Tormod og forklarer videre at Samfundet gjenoppfinner seg selv til stadighet.

Gjestland forklarer at i det store bildet er organisasjonen utrolig konservativ og at det skal ufattelig mye til for å endre noe. Ifølge ham er Samfundets kollektive

hukommelse to år, og det skal mye til for at en hendelse huskes etter det.

— Jeg har derfor bestemt meg for at de «semi-aktive» skal få ta avgjørelsene, sier han.

Det skal vise seg at definisjonen semi-aktiv innebærer noe så omtrentlig som at en har vært aktiv på Samfundet noen år eller kan berope seg for eksempel vervet som leder av en gjeng eller UKE-sjef. Som han sier selv:

— De finner opp hjulet gang på gang. Annethvert år kommer det inn nye med løsninger for å gjøre alt bedre, men det likner veldig mye på det som ble vedtatt for fem år siden, forklarer han og vektlegger at han likevel trives med slik det er.

— Mye kunne blitt gjort annerledes på Samfundet, men jeg vet ikke om det ville blitt til det bedre. Det hadde hjulpet om folk kunne tenkt lengre enn til nese-tippen, men igjen, da mister vi kanskje impulsiviteten, sier Gjestland og ser tilfreds ut over fengseltomta.

Slekta har stort sett studert på Gløshaugen. Jeg er vel tredje generasjons gløsing. På den måten har jeg vel vært lite kreativ

TORMOD TRULSSØNN GJESTLAND

NOE Å FEIRE. — Jeg har jubileum på mandag, sier han plutselig, og lar ordene henge i luften før han fortsetter etter en lengre pause.

— Jo, jeg feirer vel 20 års jubileum på mandag. For 20 år siden husker jeg at vi hadde immatrikulering den 1. september. Det var en torsdag, eller? Har noen forresten en kalender fra 1994, spør Gjestland løst ut i høstlufta.

Han får ingen svar og titter halvhjertet på mobilen. Det er stille, bortsett fra noen bakfulle Samfundet-medlemmer som plukker opp sykkelen fra i går. Gjestland leser på mobilen og fikler en uvis mengde minutter før han bekrefter at:

— Det var nok torsdag 1994, fordi Samfundet alltid flagger 1. september for å feire immatrikuleringsdagen og 1. oktober for å feire dagen Samfundet ble åpnet, sier han fornøyd med seg selv og tilfreds over at hans hukommelse i hvert fall strekker seg lengre enn to år.

Om han fant en kalender fra 1994 er mer usikkert. Gjestland forteller videre at i hans tid var det innforstått at man skulle være engasjert et sted. Selv hadde han ingen verv i linjeforeningen sin, men da A/F Smørekoppen kjøpte en trebåt, kastet han seg med. Ifølge ham selv var arbeidet så tidkrevende at prosjektet ble forlatt og båten solgt videre. Skjebnens ironi skal ha det til at båten sank på sin første sjøsetting og tok med seg halve brygga som den var fortøyd til.

— Etterpå husker jeg at de kjøpte seg en amerikansk Desoto -53 modell. Det var nok mer passende siden de var maskiningeniører.

Om spøkelset fortsetter i 20 år til er uvisst, men i en eller annen form vil han fortsette som livsvarig medlem av Studentersamfundet i Trondheim. **UD**

VENN AV SAMFUNDET: Gjestland har siden immatrikulering for tyve år siden vært medlem av Samfundets orkester og vært aktiv innen de fleste gjengene. Det har gitt ham ærestitler og kjendisstatus blant de aktive i Studentersamfundet.

Alle snakker om katter

Det gjelder å vise fram at du er kattegal, og stolt av det.

TEKST: Nora Warholm Essahli **ILLUSTRASJON:** Synøve Daaland

ALLE HARET forhold til de gale kattedamene, en undergruppe av peppermøene som har sine sætrekk. De har som regel mer enn én katt, ingen partner og holder seg helst for seg selv. Akkurat som hippiene er kattedamene en ofte utskjelt gruppe, selv om de går hardt inn for å ikke være til bry for andre med mindre du kommer litt for nært på de dyrebare kattene. Men nå har gal kattedame -stempelet gått fra å være negativt til superhøyt. Det ser ut som en slags epidemi har rammet unge kvinner som i utgangspunktet har lite å gjøre med denne subkulturen.

KATTEDAMESYNDROMET er nemlig veldig smittsomt. Sykdommen spres hovedsakelig gjennom sosiale medier og klesbutikker. Symptomene er at du får en sterk trang til å legge ut bilder og videoer av katten din på Instagram og Snapchat, i tillegg til anskaffelse av gensere og mobildeksler med katemotiv. Smittefare er sterkest blant jenter i 20-årsalderen. I motsetning til de gale kattedamene, er disse jentene ikke sett på som outsiders. Du kan kalle dem for de hippe kattedamene, selv om det kan føles litt urettferdig. For det er viktig å vise fram at du er kattegal – og stolt av det.

FOR OSS SOM IKKE er bitt av basillen, er denne epidemien en veldig positiv ting. Etter årevis med en uendelig strøm av selfies og baby-bilder, er det forfriskende med disse nye kattebildene. Det er noe helt spesielt med bilder av katter som ligger på rare måter, klatrer i gardinstenger eller lager merkelige lyder. Man blir glad inni seg av dem. Og de er overalt, hvor enn du snur deg. Også rundt lunsjbordet er de det altoppslukende samtaleemnet. Og de nye kattedamene får full oppmerksomhet fra lytterne. Vi som ikke har katt, må dermed nøye oss med å høre om dem. Det er ikke nok å bare ha en katt, den må ha underholdningsverdi. Det er grenser for hvor mange søte bilder man kan legge ut før man går dramatisk ned

i antall likes. Vi vil se Fluffys mislykkede fluejakt, eller en skyldbetyngt Findus i et rotete kjøkkenskap.

ETTER HVERT SOM MAN føler man at man blir kjent med kattene, sniker de seg inn i hjertene våre. Min katteskrekk tvinges bort dag for dag, bilde for bilde. Jeg tar meg selv i å lure på hvordan det gikk med Pusi etter at hun spiste en hel melkerull, og venter i spenning på neste oppdatering. Det er lett å relatere seg til de lodne, utpekulerte koseklumpene. De har problemer, akkurat som oss. Plutselig møter de veggen, uten å helt skjønne hva som har skjedd. Snart er det ingen som bryr seg om hvordan det går

med Beyoncé og hennes familie, eller hvorvidt Kim Kardashian vokser øyenbrynene til to-åringen sin. Kattene er rett og slett mer sympatiske.

JEG TROR IKKE jeg gidder å se neste sesong av *Game of Thrones* heller, kattebildene er altfor tidskrevende til enda et stort drama. Det blir rett og slett for mye. Fortsetter det sånn, må jeg nesten trosse allergien og skaffe meg en katt. Jeg vil jo ikke falle helt utenfor.

TÅLMODIGHET: Det kan ofte gå lang tid mellom haikene.

På tommeltur i Trøndelag

Det går helt fint å haike ut fra Trondheim. Men bare hvis du har god tid og ikke vet hvor du skal.

TEKST: Sigurd Oppegaard **FOTO:** Eivind Sandodden Kise

Klokken halv ni startet vi haikeeventyret der manges pilegrimsreise ender, ved Nidarosdomen. Reisens mål var å haike oss fra Nidarosdomen til Helvete utenfor Steinkjer og tilbake igjen. Først forsøkte vi å få haik i Bispegata, men bilistene så ikke ut til å bry seg nevne-verdig om to skjeggete journalister.

SIRKUS SHOPPING: Godislukt og synkede humør

Morgenrushet i Trondheim sentrum viste seg å ikke være det beste stedet for haiking. Vi bestemte oss for å ta bussen ut til kjøpesenteret Sirkus å prøve lykken ved påkjøringen til E6.

Omgitt av godterilukt fra Nidar-fabrikken strakk vi ut tomlene våre. Her passerte det mange biler og vi tenkte at én av dem ville vel være villig til å ta oss med. Men ingen stoppet.

Ut ifra ansiktsuttrykkene til bilistene som kjørte forbi, forsto vi at haikere er et sjeldent syn. Vi fikk mange hils og vink, og var sannsynligvis samtaleemne

rundt mange middagsbord den ettermiddagen. Flere sjåfører slo ut med armene og smilte i det vi tolket som et forsøk på å fortelle oss at de syntes det var gøy at vi haiket, men selv helst ville slippe å plukke oss opp. Disse reaksjonene fulgte oss hele dagen.

Vi tenkte at et skilt som fortalte hvilken retning vi var på vei kanskje ville hjelpe, og skrev «nord» i store blokkbokstaver på et ark. Men nei. En time gikk, og ikke én eneste bil hadde stoppet.

– *Vi skal ikke bare ringe på hos Nidar å spørre om vi kan lage en reportasje hos dem?*

Vi begynte å miste motet.

RANHEIM: Sol og sedan

Det var en nydelig dag, solen strålte fra skyfri himmel og en mild bris holdt oss passe avkjølte.

Vi tok oss sammen, forlot duften av bamsemums ved påkjøringen til den nybygde E6-en, og satte oss på bussen mot Ranheim. Der ville vi finne den gamle E6-en, med tregere trafikk og forhåpentligvis litt færre, men haikervennlige sjåfører.

Bussen tok oss gjennom store industriområder, før vi kom ut til en solbadet forstad. Vi var alene på bussen da vi gikk av på Være i Ranheim, og vi fant raskt den gamle E6-en. Den går parallelt med den nye, men har lavere fartsgrense, bare to felt, og busslommer. Det gjør den godt egnet for haiking. Vi plasserte oss slik at

bilene hadde god plass til å stoppe foran oss, og strakk tomlene våre i været.

Etter bare fem minutter stoppet en bil!

– Hvor skal dere, gutter, spurte en eldre dame i en mørkeblå sedan.

– *Vi skal nordover*, svarte vi entusiastisk.

Jeg haiket masse på 80-tallet, da jeg var ung

KVINNELIG MERCEDES-SJÅFØR

– Jeg plukker vanligvis ikke opp haikere, men det var noe som sa meg at jeg burde stoppe for dere, sa hun, og svingte ut på veien.

Når man haiker, er man nødt til å småprate med fremmede, ofte over ganske lange tidsperioder. Heldigvis kan man snakke om haiking.

– Da jeg var ung pleide vi å haike mye. På den tiden var det den eneste måten å komme seg til byen på. Vi hadde ingen penger til buss og det var få som hadde bil, men vi fikk alltid haik.

Hun vokste opp i Stjørdal, og var på vei dit for å

møte moren sin.

– Jeg kjører den gamle E6-en fordi da slipper jeg tunnelene. Jeg er ikke så glad i dem.

Radio Metro surret i bakgrunnen mens vi diskuterte været, geografiske variasjoner i småkaker og hvorfor det er så få som haiker i dag.

– For et par år siden ble det advart mot haiking og fortalt at det var farlig og skummelt. Jeg tror det var noe som kom fra Amerika, sa damen.

Haiking har vært et yndet tema i populærkulturen, romantisert i Jack Kerouacs kultroman *On the Road* og mer problematisert i Ida Lupinos film *The Hitch-Hiker* fra 1953. Disse verkene beskriver ambivalensen mange har til haiking: den herlige friheten, og den ubehagelige usikkerheten.

STJØRDAL: Haik viktigere enn Helvete

Småkakediskusjonen hadde gjort oss søtsugne.

Da vi kom til Stjørdal, takket vi for turen, tok et bilde, sa farvel og satt oss på et av Stjørdals mange konditori for å spise og planlegge hvor vi skulle dra videre.

Solen sto midt på himmelen mens vi drakk kaffe og spiste «Potet», krem og marengs med marsipan rundt. Vi bestemte oss for å gå forbi togstasjonen og finne en egnet haikeplass ved påkjøringen til E6. Asfalten var kullsort og varm, og luktet av tjære. Vi skulle fortsette nordover mot Helvete, og pakket ned genserne og tok frem tomlene og skiltet der det stod nord. I en time fikk vi ikke annet enn smil og utslåtte armer, latter og unnskyldningen at de skulle andre veien, så vi bestemte oss for å legge bort skiltet, og en bil stoppet nesten umiddelbart.

– Hvor skal dere, spurte en dame i femtiårene med spansk aksent på trøndersken.

– *Nordover*, svarte vi.

– Jeg skal sørover, til Selbu.

– *Kan vi sitte på dit?*

Haik var viktigere enn å komme oss til Helvete.

– Jaja, hopp inn!

SELBU: Tidligere haikere

Forsetet var rotete, så vi presset oss inn i baksetet på den lille Mercedesen. Damen hadde stoppet midt i veien, og da vi kjørte avgårde hadde det dannet seg en kø bak oss.

– Jeg haiket masse på 80-tallet, da jeg var ung, sa damen, som var født i Venezuela. Bilturen fra Stjørdal til Selbu tok litt over en time. På veien snakket vi om studier, katolisisme og Hugo Chavez. Hun var ivrig etter å vise oss alt Selbu hadde å tilby, og i løpet av tiden vi var sammen med henne var det aldri stille. Vi fikk en innføring i bygdas historie og ble tatt med opp på et utsiktspunkt for å se hvor vakker Selbu er.

I dag plukker jeg alltid opp haikere. Det er jo så hyggelig med selskap når man kjører bil

MANNLIG PENDLER

Deretter ble vi sluppet av i sentrum, der den lokale banken delte ut sushi.

Igjen tok vi tommelen fatt og fikk haik med en gang.

– Jeg skal bare fem kilometer, men sitt gjerne på.

Nok en dame på par-og-femti. Også hun pleide å haike mye i sin ungdom. Vi satt oss inn i SUV-en hennes og begynte å skjelne et mønster.

Vi ble sluppet av ved en matbutikk i utkanten av Selbu. Etter omkring et kvarter fikk vi for første gang haik av en mann. Også han var mellom 50 og 60, og jobbet som lærer i Selbu, men pendlet fra Stjørdal.

– Da jeg var yngre jobbet jeg med petroleumsforskning, inntil jeg innså at olje ikke er løsningen. På den tiden haiket jeg ofte frem og tilbake mellom Oslo og Trøndelag.

Han fortalte at det var mange som haiket på den tiden, og at man alltid fikk haik.

– I dag plukker jeg alltid opp haikere. Det er jo så hyggelig med selskap når man kjører bil, sa han,

og la til at han alltid plukker opp kolleger på vei til jobben. Bondegårder, skoger og topper fløy forbi mens klokken begynte å nærme seg fire. Vi hadde vært på veien tilsvarende en vanlig arbeidsdag, og tanken på å dra tilbake til Stjørdal og igjen forsøke å haike oss mot Helvete fristet lite. Vi spurte oljeavhopperen om han kunne slippe oss av på den gamle E6-en ved Hell, slik at vi kunne begynne å haike tilbake mot Trondheim.

– Selvfølgelig, sa han og viste oss hvor han hadde tenkt å dra på elgjakt denne høsten.

HELL: Engangsvenner

Langs gode gamle E6 stoppet vi i en busslomme og ble ønsket god tur hjem. Mange biler passerte oss, og vi begynte å få strekk i tommelen før noen endelig stoppet.

– *Skal du til Trondheim*, spurte vi.

– Ja! Sett dere inn, lød svaret.

Reisens siste sjåfør var politistudent og het Kahlid. Han var en kurder fra Nord-Irak og hadde kommet til Norge som 14-åring. Det var befriende å sitte på med noen på vår egen alder, og vi vitset og lo. Han fortalte at han liker å plukke opp haikere.

– Jeg synes det er hyggelig, og litt rart. Tenk, vi kommer kanskje aldri til å ses igjen, sa han.

Ja, sannsynligvis kommer vi aldri igjen til å møte noen av dem som ga oss haik den dagen. Men det er det som er noe av haikingens skjønnhet: å på så kort tid, og gjennom noe så overfladisk som å kjøre bil, få en så god relasjon til en totalt fremmed.

TRONDHEIM: nesten til Helvete og tilbake

– Hvor i Trondheim skal dere, spurte Kahlid.

– *Det spiller ingen rolle, bare slipp oss av der det passer deg!*

– Nei, nei. Jeg kjører dere helt frem.

Vi stoppet ved Nidarosdomen og tok farvel.

Turen var over og vi hadde ikke kommet oss til Helvete, slik vi hadde planlagt. Men vi hadde sett noen av Trøndelags bygder og flotte natur, møtt mennesker og fått litt farge. Vi hadde haiket. **UD**

IKKE MÅL, MEN MENING: Selv om vi ikke kom dit vi ville, ble turen vellykket.

Under Dusken er den eldste nålevende studentavisa i Skandinavia, og i år er det 100 år siden avisa ble grunnlagt. I forbindelse med dette jubileet publiserer vi en artikkel med tilbakeblikk fra Under Duskens historie, i hver utgave i ett år.

Nu er de 100 år

Da Under Dusken feiret 50 år, ble den feiret både av seg selv og sine annonsører. Ellers var nyhetsåret 1964 preget av store og mindre spørsmål - alt fra USAs presidentvalg til krangel om dans i Storsalen ble tatt opp.

TEKST: Kyrre Ryeng FAKSIMILE: UD nr. 6 og 10, 1964

UNDER DUSKEN FOR 50 ÅR SIDEN. Under Duskens 50-årsjubileumsutgave kom 12. desember 1964 – på dagen 50 år etter at avisens første utgave ble utgitt. I artikkelen «Nu er de 50 år» oppsummerte den tidligere redaktøren Ole Peder Arvesen avisens historie så langt.

Arvesen kunne fortelle at Under Dusken fikk sitt navn etter en navnekonkurranse i 1914 hvor vinneren stakk av med premiepotten på hele 25 kroner, og at første utgave ble utgitt på et samfundsmøte.

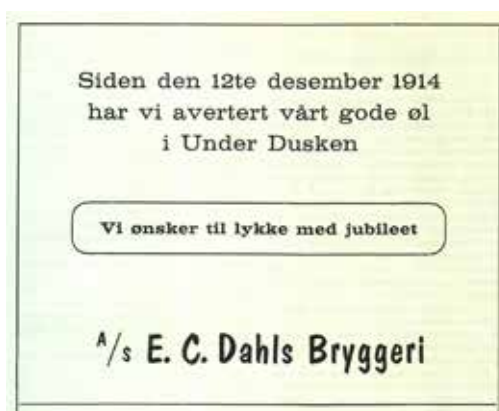
Etter at flere Under Dusken-redaktører hadde sittet i Studentersamfundets styre samtidig som de hadde redaktørvervet, ble det i 1920 bestemt at (den gang lønnede) redaksjonsmedlemmer ikke kunne sitte i samfundetstyret samtidig som de hadde verv i Under Dusken. «Siden har det alltid hersket et kronisk spenningsforhold mellom Samfundets formann og Duskens redaktør», skrev Arvesen.

ENDRET SATSINGSOMRÅDE. En av Dusken-redaktørene som også satt i samfundetstyret var Øyvind Lange. Lange ble gitt æren for å ha endret avisens satsingsområde fra å ha ambisjoner om å være et «blad for studentene i hele Norden» ved at berømte personer skulle skrive artikler for avisen, til å fokusere mer på lokalt stoff. Arvesen skrev at «... det har jo også vist seg at nettopp denne bakgrunn av selvbevisst lokaltone har øket interessen for bladet – også hos de utenforstående».

I tillegg ble flere kjente personer takket for sitt bidrag til avisen. Samfundets første leder, Edgar B. Schieldrop – som ofte signerte med Bonsak –, hadde flere bidrag. Foruten Schieldrop nevnes den fryktede anmelderen Asbjørn Lindboe (kjent under aliaset Observer), som blant annet var justisminister i sin yrkesaktive karriere, og den tidligere redaktøren Ralph Tambs-Lyche. Tambs-Lyche brukte kallenavnet Dianthus Superbus, og er kanskje for mange mest kjent som mannen restauranten Lyche har fått sitt navn etter.

Arvesen bruker ikke mer plass enn nødvendig på å beskrive andre verdenskrigs påvirkning på Under Dusken: «Hvordan krigen grep inn i Under Duskens liv, går jeg rakst over her. Fra 26. oktober til 7. juni 1945 utkom det ingen Dusk.»

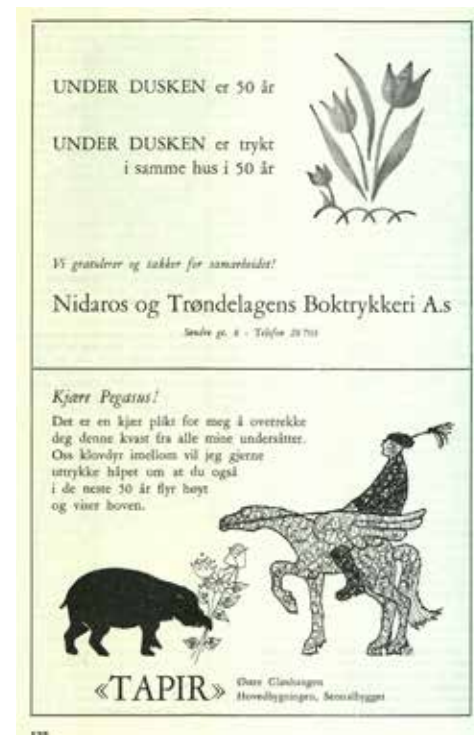
Flere av Under Duskens annonsører – alt fra

bokhandler til ølprodusenter – hadde gratulasjoner til avisen på trykk istedenfor sin faste reklame i jubileumsutgaven. Dette var naturligvis før alkoholreklameforbudet, som trådte i kraft i 1975.

NYHETSÅRET 1964. Ellers var året 1964 et helt vanlig år for Under Dusken. Selv om avisen på denne tiden skrev mye om hjemlige saker, var ikke samfunnsrelevante temaer i utlandet glemt. Republikanernes kandidat til presidentvalget i USA samme år, Barry Goldwater, fikk sin bit med oppmerksomhet i avisen. Det samme gjorde Norges rolle i den pågående kalde krigen.

Noe mindre oppmerksomhet ble viet til den nyopprettede Berlinmuren, men et innlegg med tittelen «Muren kan ikke glemmes» av Berlins daværende borgermester Willy Brandt kastet lys på saken. I dette innlegget skrev Brandt at han ikke kunne godta regimet i øst, og at hvis det var opp til ham, ville det fortsatt vært fri ferdsel i hele byen.

LOKALE NYHETER. Av hjemlige saker skrev Under Dusken om den nye helsestasjonen som hadde blitt bygget på NTH, ombyggingsplaner på Samfundet og om byggingen av Moholt Studentby hvor det skulle komme både ekteparleiligheter og hybler. I 1964, som i alle andre år, klarte Under Dusken å terge på seg andre gjenger på Samfundet.

Høsten 1964 tordnet Klubbstyrets gjengsjef, husmann Finn Ravndal, mot Under Duskens omtale av muligheten for dans i Storsalen etter lørdagsmøtene (samfundsmøtene, journ. anm.) Ravndal hevdet Under Duskens uttalelser kunne gi inntrykk av at Storsalen ikke ble ryddet til dans fordi Klubbstyret satte seg til motverge, og at de som ville danse burde rydde salen selv. Dette mente han var en innstilling som kunne skade Samfundet. «Neste gang Under Dusken vil uttale seg om forhold innen Huset, anbefaler vi den på forhånd å innhente opplysninger på mer informert hold enn den har gjort til nå», skrev Ravndal. **UD**

KULTUR

Mennesket og materien

Vår anmelder om utstillinga *Hvite netter*:

– Filmene bærer i seg et sjarmerende og humoristisk imperativ til trondheimsstudentene.

Side 44

Edgar blir fransk bistro

Trondheimsstudentene vil finne seg bedre til rette på Studentersamfundet, tror initiativtagerne.

Side 40

**SAMFUNDET
LEDER**

FOLKETS STEMME

Vi nærmer oss omsider slutten på debatten om OL i Oslo. I løpet av høsten skal de folkevalgte bestemme om de ønsker å gå inn som garantist for de økonomiske rammene lagt av OL-komiteen. Om vi velger å gå inn for å få lekene til Oslo, er Norge allerede pekt ut som en favoritt. Den endelige søknadsfristen til Den Internasjonale Olympiske Komiteen er satt til 7. januar.

Det har vært en interessant og til tider frustrerende debatt de siste månedene, og meningsmålingene som er offentliggjort viser at nei-siden ligger stabilt på rundt 50 prosent og ja-siden på rundt 35 prosent. Til tross for det negative flertallet, har flere folkevalgte politikere våget seg ut i dagslyset med støtte for prosjektet. Partileder Jonas Gahr Støre i Arbeiderpartiet har selv uttalt at de som har fått et politisk ansvar bør ta de nødvendige avgjørelsene med folkets holdninger i bakhodet, men at meningsmålingene ikke avgjør i stor grad. Det er greit at vi lever i et representativt demokrati, men dette vitner om misstillit til folket.

Hvorfor skal vi bruke 30 milliarder, og trolig mer, på Oslo alene? Man kan trekke fram helsegevinster og muligheten til å vise verden hvordan et ekte OL arrangeres, men det er ikke greit å ikke anerkjenne folkeopinionen.

Når OL-komiteen og IOC går vekk fra sine ønsker om 60 prosent positiv oppslutning, og nærmest sier at folket ikke vet sitt eget beste, har de misforstått hvorfor de sitter der de sitter. De burde virkelig vurdere hva det er man vil med jobben sin: smykke seg med et fancy arrangement, eller høre på folkets ønsker. Dette er en problemstilling som er vanligere i land øst for Svinesund.

Om vi bør arrangere OL eller ei, den diskusjonen kan vi ta på fylla en gang.

PER FRIDTJOF LARSEN
Leder for Studentersamfundet
i Trondheim

Setter opp Breivik-teater

10. september viser Trøndelag Teater det kontroversielle teaterstykket *Manifest 2083*. Student Eivind Rindal, overlevende etter Utøya, mener stykket overser sin samfunnsoppgave. Side 38

ILLUSTRASJON: Ellinor Egeberg

De evige streberne

Lenge har ungdommen dyrket originalitet, opprør og samfunnskritikk. Nå prøver vi å gli mest mulig inn i mengden.

HILDE HEGGSTAD
Kulturjournalist

LIVSSTIL

I dag finnes det ikke en større klisjé enn å ha en ironisk distanse til alt og alle, stå opp etter tolv hver dag og gå breddeår på Dragvoll. På den andre siden er det vi Gløshaugen-streberne som har det meste på plass, alltid går i treningstøy og ikke spiser noe annet enn cottage cheese og hjemmelaget knekkebrød. Ungdomsopprørerne fra 60-tallet har blitt erstattet med fornuftige, pene og plikoppfyllende ungdommer som prøver å oppfylle et hvert krav samfunnet stiller.

I flere tiår har unge mennesker optimistisk strevd etter å finne seg selv, og de fleste har forventet å finne noe originalt og uoppdaget. Det har vært en selvfølge at alle skal rekke å finne seg selv i løpet av livet, enten det er på folkehøyskole eller på backpacking i Latin-Amerika. Man kan se en tendens til at de som bruker for lang tid på å finne seg selv, gjerne finner den samme personen: En idealistisk og avslappet type, som er for bevisst på seg selv og samfunnet til å kunne tillate seg selv å være lykkelig. Denne personen spiser gjerne ikke kjøtt, går i ullgenser fra

Fretex og gjør det han kan for å framstå mest mulig harmonisk, alt uten å prøve for hardt.

Etter et par år er ikke denne kultiverte og verdensvante hipsteren like interessant som før, og man begynner heller å se verdien av å gli smertefritt inn i mengden. Plutselig begynner folk å bytte profilbilde til bilder av seg selv på toppen av Romsdalseggen eller sammen med foreldrene på hytta. De gamle bildene man tok

Å gå mot strømmen når strømmen går riktig vei, er mer pinlig enn modig, fordi det ikke lenger er noe å gjøre opprør mot

av seg selv med enganskamera på Roskildefestivalen har blitt ukule. Man vil heller framstå som frisk, sporty og vellykket, enn som sørpefull og skitten på festival. Det å bli kalt hipster er flaut fordi alle forbinder det med noen som prøver hardt på feil måte. Å gå mot strømmen når strømmen går riktig vei, er mer pinlig enn modig, fordi det ikke lenger er noe å gjøre opprør mot. De som virkelig følger med har observert denne trenden, og i februar lanserte trendbyrået K-hole

begrepet «normcore». Hensikten er å få fokuset bort fra klær og utseende, og å bygge identitet på andre måter, gjennom for eksempel gode karakterer, sunn mat og trening. Allikevel vil man aldri finne noen som snakker om normcore, fordi det å ikke snakke om det er en del av normcore i seg selv.

Selv om det nye idealet er såpass fornuftig og vår generasjon regnes som kremen av Norge, sliter vi mer med psyken enn noengang. Hver tredje student rapporterer om psykiske symptomer. Tallene på antall studenter som sliter øker i takt med de uoppnåelige målene. Unge mennesker har aldri hatt et ideal som er vanskeligere å leve opp til. Man skal gjøre det bra på skolen uten å jobbe for hardt, man skal ha et sosialt liv og feste, men ikke så mye at man er teit og ansvarsløs, men samtidig nok til at man ikke regnes som kjedelig.

Ungdommenes rolle i samfunnet har vært å være de opprørske, fryktløse rebellene som har nok av tid til å feile totalt. Det nye idealet visker bort ungdomstiden, og fyller heller årene med plikt og angst for ikke å lykkes. I verste fall blir konsekvensen at en generasjon ungdommer dør av blodpropp innen de er ferdig utdannede sivilingeniører.

Navn: Trond Giske
Yrke: Deltidsstudent og stortingsrepresentant
Aktuell som: Tidligere kulturminister som har kommet tilbake til skolebenken

Din beste kulturopplevelse?

– Av alle store opplevelser som jeg har vært med på må jeg nok velge Bruce Springsteen på Camp Nou som nummer en. The Boss er tross alt The Boss.

Største guilty pleasure?

– Jeg elsker søppel-tv! Etter en lang arbeidsdag er ingenting bedre enn å slå seg ned i sofaen og bare koble helt av med for eksempel *My Gypsy Wedding*.

Verdens største problem, og hvordan fikse dette?

– Skjevfordelingen av ressurser i dagens samfunn. Det er alt for mange som lever på eksistensminimum. Løsningen kjenner vi allerede, utvikling i form av infrastruktur og undervisning

Råd til Trondheimstudenten?

Benytt dere av kulturtilbudet her i Trondheim. Dra for all del på Samfundet, men sett av tid til å dra på Kosmorama, teateret og opplev mer av det flotte mangfoldet i Trondheim.

Studentpolitikeren

Han trives best med vinden i håret og har ingenting imot å være hard i klypa. For første gang på 17 år er Trond Giske student igjen.

STUDENTLIV

TEKST: Mathias Kristiansen
FOTO: Amalie Stokkan

– En stor nysgjerrighet er nok det som fører til at man kan ende opp med å ta noen masterfag. Det er mye som skal til for å få meg i dårlig humør, og enda mer for at jeg skal miste troen på en sak.

Mens praten går rundt bordene på SiT-kafeen setter Trond Giske av tid til en wrap og en samtale. Trønderen kombinerer jobben som politiker med masterfag i statsvitenskap på Dragvoll. Som selverklært nysgjerriger og optimist brenner han sterkt for politikken. – Jeg vil at politikk skal gi folk et bedre liv. Politikk handler om forandring, og å få ting til å skje. Da må man av og til være litt hard i klypa. Om jeg da skaper debatt er dette bare et sunnhetstegn for demokratiet.

Fra USA med engasjement

En forbipasserende hilser på fra tid til annen der vi sitter i den livlige kantinen. Han gir et politisk hjem og sin samfunnsengasjerte far æren for hans

interesse i politikken. I en alder av 16 ble han med i AUF, men for at politikken skulle ta av trengte han en tur til USA.

– Den norske velferdsmodellen er genial, men det trengte en tur til utlandet for å innse hvor lite selvfølgelig den er.

Han peker på de enorme klaseskilnene han så i USA. Fra én bydel til en annen var forskjellene enorme. At man kunne havne på gata om man mistet jobben eller ble syk, fant han forstyrrende.

– Jeg blir oppriktig indignert av urettferdighet. Det kjennes langt ned i mageregionen når jeg føler noe er urettferdig. Dette, blandet med en optimisme og engasjement, ledet meg inn i politikken.

Trives i søkelyset

I hans siste ministerperiode var Giske mye i media. Med milliardsummer og ambisiøse motkrefter mener han det ikke var rart at han havnet i skuddlinjen. Selv ble Giske ikke plaget av oppstyret. Tvert imot.

– Det var fabelaktig å være i vinden. Det verste en politiker kan tenke seg er nok at ingen fatter interesse for posten

STUDENT: Trond Giske tar masterfag i statsvitenskap på Dragvoll.

din.

På tross av at han ble utsatt for kritikk i media mener han at det er verdt det så lenge han kjemper for en god sak.

Det eneste negative han trekker fram var at krigen ble tapt og TV 2 solgt.

– Jeg er dypt uenig i salget. Min visjon er å bygge Norge ikke selge det. Vi må ikke bli en filialstat hvor infrastrukturen vår styres av utenlandske krefter.

Mindre skippertak enn før

Året var 1997: Hong Kong ble tilbakeført til Kina og Kofi Annan tiltrådte som FNs generalsekretær. Samme året leverte Trond Giske sin foreløpig siste eksamen.

Nå er han tilbake på skolebenken. – Det har definitivt vært forandring. Jeg føler at skippertaksmodellen som var så utbredt da, ikke er like dominerende. Jeg har forstått at den eksisterer fortsatt, men man har mer obligatorisk undervisning. Det mener jeg er veldig bra.

Så langt er det én eksamen for studenten Trond Giske, men han utelukker ikke at han kanskje tar flere studiepoeng. Først og fremst skal eksamen

bestås, så tar han det derfra.

Bekymret for kulturlivets framtid

Som kulturminister var han med på å forme Kulturløftet, et samarbeid innad i den rødgrønne regjeringen som startet i 2004. Målet var at én prosent av statsbudsjettet skulle gå til kultur, noe de oppnådde i 2013. Med ny regjering garanterer han at det blir mindre penger til kulturen.

– Det er få som jobber så hardt og mye som kunstnere og kulturarbeidere for en så lav timelønn. Du har kanskje én Jo Nesbø, men de færreste tjener en del penger.

Han mener at høyresiden har misforstått. Man kan ikke likestille kunst og kultur med ethvert annet industriprodukt eller tjeneste forklarer han med hendene så vel som med ordene. Kultur er en bærebjelke for samfunnet, og det kan sammenlignes med utdanning og kunnskap.

– Kultur er ikke et luksusgode, men et helt fundamentalt gode for å leve et godt liv. **UD**

EPILOG: Eivind Rindal ønsker at de overlevende skal få slippe til i teateret i en uavhengig epilog.

Breivik-teater vekker sterke følelser

10. september viser Trøndelag Teater det kontroversielle teaterstykket *Manifest 2083*. Student Eivind Rindal, overlevende etter Utøya, mener stykket overser sin samfunnsoppgave.

▶ TEATER

TEKST: Daniel Guanio og Tonje Jacobsen
FOTO: Katinka Goffin

Da teaterstykket *Manifest 2083* hadde premiere i Danmark for to år siden, var reaksjonene mange. At regissør Christian Lollike laget teater om masse-morder Anders Behring Breivik drøyt ett år etter tragedien på Utøya, ble av mange oppfattet som et hån mot de etterlatte.

Sterke reaksjoner
I *Manifest 2083* spiller hovedrolle-nehaver Olaf Højgaard en skuespill-er som bestemmer seg for å spille Breivik. Forestillingen framstår som

en monolog, og er blant annet basert på Breiviks manifest og rettssak. Statsvitenskapstudent og Utøya-overlevende Eivind Rindal har forståelse for reaksjonene stykket har skapt. – Årsaken til at veldig mange i AUF og Støttegruppen (for 22. juli, red.anm.) er kritiske til stykket, er todelt. Det er dels fordi stykket kan fungere som en talerstol for Breivik, og dels fordi det vekker mange sterke følelser hos de rammede, sier han. – **Overser sin samfunnsoppgave** Rindal har også en klar formening om hva et teater som tar for seg Breivik burde omfavne. – Det er viktig at stykket ikke er spekulativt, og klarer å holde fokus på at det hele ledet til målrettede likvideringer av 69 ungdommer, sier han.

Selv om Rindal sidestiller kunst og demokrati, synes han likevel det bør stilles krav til innhold. Dette gjelder spesielt kunstverk som står i fare for å opprøre, ikke bare andre overlevende og pårørende, men samfunnet som helhet. – Teateret overser en vesentlig del av samfunnsoppgaven sin om publi-kum reagerer på Breivik som individ, og ikke det faktum at 69 ungdommer ble skutt og drept, samt at en bombe gikk av i Regjeringskvartalet, sier han. **Spekulativ finale** Teatersjef Per Anianassen ved Avant Garden er av den formening at styk-ke reiser interessante spørsmål rundt Breivik. – Stykket handler om en skuespill-er som prøver å gå inn i Anders Beh-ring Breiviks univers. Det er et sterkt

stykke som kanskje reiser mange flere, nye spørsmål om Behring Breivik enn det gir svar, sier han. At stykket mangler perspektiv fra de overlevende og pårørende, er riktig-nok ikke noe Avant Garden kan gjøre noe med, dette grunnet opphavsrett. Det utelukker imidlertid ikke at styk-ke kan tjene en funksjon. – Det som er en mulighet når det gjelder ønsket om en kontekstualiser-ing er at man kan reise en offentlig de-batt hvor disse perspektivene tas opp og innvendingene komme til uttrykk, sier han. I sin anmeldelse av stykket går teaterkritiker Hege Ulstein i Dagsav-isen langt i å hevde at oppsetningen er jevnt over spekulativ, og trekker spe-sielt fram en avsluttende scene. Her ifører hovedrollenehaver Højgaard seg full tempelridderrustning, før han

MANIFEST 2083

- Regissert av Christian Lollike
- Hittil vist ved Café Teateret i København, Dramatikkens Hus i Oslo og Festspillene i Bergen
- Premiere 10. september på Trøndelag Teater, som en del av Avant Gardens scenekunsts-festival Bastard.
- Har vekket sterke reaksjoner hos Støttegruppen for 22. juli og AUF
- Forestillingen framstår som en monolog, og er blant annet basert på Breiviks manifest og rettsak

SAMFUNNSOPPDAG: Barbro Rønning og Ellen Foy Bruun er enige om at en oppsetning som dette inngår i teaterets samfunnsoppgag.

sikter et våpen mot publikum. – Det er et teatervirkemiddel som gir flere tolkningsmuligheter. Jeg men-er det ikke er spekulativt i konteksten av resten av forestillingen. Men om du rykker dette ut av sammenhengen, skjønner jeg at det kan oppfattes slik, sier Anianassen. Videre mener han at kunsten skal være fri, men at det likev-el finnes unntak. – Det vil alltid være slik at kunsten ikke uproblematisk kan overskride alle regler som gjelder. Man kan ikke bryte alle lover og regler i kunstens navn, og forvente at det fort-satt kan kalles kunst, sier han. **Etisk gråsone** Førsteamanuensis Ellen Foy Bruun ved Institutt for kunst og medievitens-ka, mener teaterstykkets form og per-

spektiv er avgjørende for hvorvidt en oppsetning som dette kan kalles etisk forsvarlig. – Jeg tror ikke å gjøre kunst av 22. juli er feil i et etisk perspektiv. Det finnes det allerede mange andre eks-empler. Men det er hårfine balanser, og den estetiske formen er svært viktig, sier hun. Rindal forteller at AUF og Støt-tegruppen problematiserer hvorvidt teaterstykket kan virke opprivende for pårørende. Det har både Bruun og undervisningsdosent Barbro Røn-ning, som jobber ved samme institutt, forståelse for. – Jeg mener likevel at det på mange måter inngår i teaterets samfunnsopp-drag å ta opp temaer som dette, også når reaksjonene har vært så sterke som i dette tilfellet, sier Rønning.

Kan hemme sorgprosessen Både Rønning og Bruun mener det er grunn til usikkerhet om hvorvidt teaterstykket vil ha en negativ effekt på overlevende og andre pårørende. Likevel vil både valget om å se stykket, og effekten det vil ha, være individuell. – Før vi har sett stykket, har vi forstått at det er en skuespillers un-dersøkelse av hvordan Breiviks tekster påvirker han. En slik undersøkelse kan være viktig, men hvis målet er å skape forståelse og aksept for handlingene hans, blir det feil, sier Rønning. Stykkets regissør har tidligere uttalt til Politiken at stykket kan gi verdifull innsikt og forståelse av Breiviks psyke. Hvorvidt en slik forståelse bør være en målsetning, er noe Bruun og Rønning setter spørsmålstegn ved. – Hvis oppfatningen i samfunnet gjennom teaterstykket blir en slags forståelse for handlingene hans, kan det være vanskelig for pårørende, sier Bruun. Hun understreker at forståelse eller aksept kan risikere å undergrave erfaringene og sorgprosessen til de berørte. **UD**

Under Dusken 39

KOMMENTAR

KRISTOFFER MYKLEBUST SVENDSEN
Kulturjournalist

Henrettelsen av 69 ungdommer på Utøya er den den verste voldshandlin-gen i norsk etterkrigshistorie. At denne hendelsen etter hvert siger inn i de kulturelle uttrykksformenes pseudo-virkelighet er uunngåelig. Når Eivind Rindal hevder at stykket kan fungere som en talerstol for Breivik, og virke som et hån for de etterlatte, har han rett i det. Det som imidlertid er like riktig, er at høyreradikal terror-isme er en problemstilling som angår oss alle, ikke bare de involverte partene i Utøya-tragedien. Terrorhandlingen er et ekstremt eksempel på høyreradikalisering. Hva som former et menneskes meninger, og gjør det i stand til å drepe, er umulig å komme helt til bunns i, men likevel kan teater og litteratur hjelpe oss på veien. Innsikt opplyser, også om de større bev-egelsene som former menneskers sinn. Selv om denne terroren er en individuell handling, kan den eks-treme formen for vold sees i en større, kollektiv sammenheng. Terroristens meninger ble ikke formet i et vakuum, og vi har i ettertiden sett støttegrupper for Behring Breivik i flere europeiske land. Hans massedrap på Arbeiderpar-tiets framtidige politiske elite, var en gjerning som gikk ut for å ramme ideen om samfunnets kulturelle diversitet, og politikken som promoterer denne di-versiteten, multikulturalisme. Trenden i den europeiske økonomien de siste 30 årene har vært en åpning av lande-grensene, tiltagende global konkur-ranse om arbeidsplassene, økte sosiale ulikheter, og kutt i velferdsgodene i store deler av Europa. Ideologier som påberoper seg retten til enhet mellom land, folk og det etter hvert så flytende begrepet «kultur», er en reaksjon på denne utviklingen, enn så mye det vekker det historiske spøkelset «blut und boden». Dette må tas på alvor, og diskusjonen angår oss alle. Dersom det er for mye nærhet til terroristen de pårørende frykter, kan en perspektivering ved å se individuelle handlinger i en større politisk sammen-heng være distansen man leter etter. Anders Behring Breivik er ikke alene om å nære disse tankene. Fornektelse er en naturlig sorgreaksjon, men det vil neppe gjøre oss klokere.

ULIKE TYPER: Utvalget av øl vil variere etter sesong og etterspørsel, her vil det være noe for enhver smak.

Edgar som

Edgar gjenåpnet 5. september etter sommerens oppussing. Samtidig ble Daglighallen Mikrobryggeri lansert. Trondheims-studentene vil finne seg bedre til rette på Studentersamfundet, tror initiativtagerne.

► SAMFUNDET

TEKST: Marit Elise Lien
FOTO: Eivind Sandodden Kise

Planen var bare å skifte gulvet og male veggene, men det endte med full oppussing.

– Vi kom til et punkt hvor vi skjønnte at hele lokalet trengte et løft, forteller leder Anette Jonassen for profil-gjengen som har hatt ansvar for oppussingen.

Utgangspunktet for den nye utformingen har vært fransk bistro og gjengen ønsket å holde stilen gjennomført i hele lokalet. Gjennom hele prosessen har de også hatt tett dialog med medlemmer av kafé- og serveringsgjengen.

– Vi er veldig fornøyde med hvordan det har blitt. Det gir oss inspirasjon til å bli enda bedre, sier Kristin Aunan som har vært med i gjengen lenge. Kultur- og kaféansvarlig Manu Gopinathan er enig.

– Oppussingen har åpnet for mange nye muligheter, sier han.

Kaffe og kultur

Med nytt konsept håper kafé- og serveringsgjengen at folk vil se Edgar mer som en ordentlig kafé.

– Vi vil tilby den kafépakka ingen andre har, både hjemmekosen og kvaliteten, forteller Gopinathan.

Med ny kaffeleverandør, god opplæring og nytt utstyr ønsker de å satse på kvalitetskaffe. Menyen blir relansert om tre uker. Men nachoschip-sen får bli, lover de. Og Edgar-kaka.

KREATIVE SJELER - En kunstutstilling i lommeformat

Navn: Ming Unn Andersen

Studerer: Industriell design ved NTNU

Aktuell: Redaktør for magasinet Cirka med lansering på Baklandet Sløyd 13. september klokka 19.00.

Hva er ditt kunstprosjekt?

Cirka magasin – vi har valgt å kalle det for en slags kollektiv dagbok og kunstutstilling i lommeformat. Det er et magasin som ikke består av artikler, men en samling kunstneriske bidrag med stor bredde: både maleri, tegning, trykk, lange og korte tekster og fotografi. Selv bidrar jeg med en fotoserie og litt tekst.

Hva inspirerer deg?

Hverdagen. Ting jeg ser når jeg går rundt ute.

Første nummer heter Cirka tjue. Hvorfor dette temaet?

Det var en kombinasjon av mye forskjellig. Det kommer kanskje av at jeg hørte mye på Kaja Gunnufsen og nettopp hadde lest *Furuset* av

Linn Strømsborg, hvor det å være i tjueårene virker vanskelig. Men jeg er overrasket over hvor positive bidrag vi har fått inn. Jeg tenkte det ville bli mye «gå-rundt-og-ikke-vite-hva-man-skal-gjøre-med-livet», men så er det egentlig veldig mye «jeg-digger-tjueårene». Så kanskje vi ikke har det så verst.

Hvem ønsker du å nå ut til?

Målgruppen er vel unge mennesker. Det finnes så mange magasiner med så mye pene ting, pene interiører, pene folk. Vi ville ha et magasin som var litt mer personlig, ikke så polert, bare vise fram det vanlige. **UDW**

I hver utgave presenterer Under Dusken en kreativ trondheimsstudents prosjekt.

fransk bistro

ØL-SUKSESS: Ølet var kjempegodt, sier studentene etter lanseringen av Samfundets Mikrobryggeri.

FORNØYDE STUDENTER: De aller fleste var godt fornøyd med Edgar etter oppussingen.

– Vi ønsker i tillegg å fokusere på musikk, sier Gopinathan. Edgar-scenen vil være en arena for helt ukjente band.

Sjokolade-øl

På det nye kjøkkenet er det også blitt plass for utstyr til brygging av Samfundets eget øl, som vil selges i Daglighallen, på Klubben og i Lyche. En av de fire kranene i Daglighallen skal være eksperimentell og tilbudet vil variere.

– Øl er ikke bare helgefyll, og vi prøver å skape mer bevissthet rundt godt øl. Det handler om smak og opplevelser, sier bryggemester Ulrik Bjerkeli. Han håper også å kunne samle Edgar og Daglighallen mer.

– Vi håper å utvide etter hvert og få inn en kran på Edgar, og kanskje brygge øl med kaffe eller sjokolade i, sier han.

Farvel til bøkene

På Edgar håper de at studentene vil ta stedet i bruk og gjøre det til sitt, spille på pianoet, slappe av og lese.

– En del av medlemmene har vært negative til forandringer, men slik vil det alltid være, spesielt på et sted som Samfundet, sier Jonassen. Hun håper alle parter er fornøyde.

– Alle som har vært involvert i arbeidet har vært opptatt av å bevare Edgar-følelsen, sier hun.

En ting må de likevel innrømme. De er glade for at bøkene er vekk.

Mange har reagert på at de er borte, men sannheten er at ingen leste i dem, de samlet bare støv, sier Aunan. Og det er så klart lov å låne med seg bøker fra biblioteket. **UD**

Fem på Samfundet: HVA SYNES DU OM NYE EDGAR OG BRYGGERIET?

TEKST: Marit Elise Lien FOTO: Eivind Sandodden Kise

EMIL (22)

Jeg likte ølet veldig godt. Jeg synes Bare Egil var enda bedre enn Runde Røde. Fint lokale og kjempegod stemning. Det er første gang jeg er her, og jeg kommer gjerne tilbake.

DIDRIK (24)

Vi kom for å prøve det nye ølet, og jeg likte Bare Egil, men Runde Røde var ikke god. Lokalet er litt for fancy som studentsted. Men to tomle opp for forsøket, det ser veldig gjennomtenkt ut.

INGRID (22)

Slåttonn var det beste ølet! Edgar har blitt kjempefint, mye bedre enn før. Da var det rotete, syns jeg.

AASNE (23)

Jeg liker lyst øl, så jeg syns Slåttonn var kjempegodt! Jeg var litt skeptisk til oppussingen av Edgar, men jeg ble positivt overrasket, det er blitt så fint! Helst ville jeg sittet der i stedet for her i Daglighallen, men det er for fullt. De burde hatt flere sitteplasser.

AZHAR (31)

Egil-ølet var godt! Merker at det er en nedtur å drikke vanlig øl etterpå. Og Edgar er blitt bra, jeg syns det er avslappende her. Og veldig god atmosfære.

For filmens skyld

Som leser vurderer man filmadapsjoner av bøker med argusøyne, men kanskje på feil premisser.

TEKST: LINN EVJEMO ILLUSTRASJON: CHRISTIAN HØKAAS

Som lesehest og filmentusiast blir jeg alltid ivrig når jeg hører at en bok jeg er glad i, skal bli til film. Jeg gleder meg til å se alle de kjære karakterene jeg bare har sett inni hodet mitt, komme til liv på lerretet, og til å se yndlingsscenene mine fra boka, gjenskapt i lyd og bilde. Med skyhøye forventninger sitter jeg klar i kinosalen med brus og popcorn og er klar for å bli forundret og overveldet av filmmagien.

Dessverre uteblir ofte magien. Snaue to timer senere slår lyset seg på, og jeg sitter igjen

med like deler skuffelse og forundring. Skuffet fordi filmen ikke ble sånn som jeg hadde sett for meg: De kuleste birollene var borte, slutten var helt anderledes, og den beste scenen jeg husker fra boka, var utelatt. Forundret fordi jeg ikke forstår hvorfor en så bra bok kan bli til en så dårlig film. Hvorfor produseres det da så mange filmadapsjoner? Og hvorfor blir leserne så skuffet?

Boka markedsfører filmen

Filmanmelder og kulturkommentator Terje Eidsvåg i Adresseavisen tror den viktigste grunnen til at

man velger å filmatisere bøker, er at man leter etter de gode historiene.

– Man har dessuten en tendens til å tro at bøker som er populære fra før, gjør det lettere å selge som film, men samtidig har boka gjerne en menighet av folk som forventer en illustrasjon av boka framfor en tolkning, sier han.

Han mener at hvor stor frihet regissøren kan ta seg, kommer an på boka, men at det viktigste er at man kan gjøre bokmaterialet til en film som står på egne bein.

– *Gudfaren* og *Gjøkeredet* er eksempler på klassiske

bøker der filmen har blitt så god i seg selv at den senere har blitt stående foran boka, sier Eidsvåg.

Førsteamanuensis og filmadapsjonekspert Eli Løfaldli ved NTNU mener at den største fordelene med å lage film basert på populære bøker, er at man kan satse på at det allerede finnes et publikum for filmen.

– Et interessert publikum er et potensielt billett-kjøpende publikum, men også et kritisk publikum, sier hun.

Løfaldli sier at det er viktig at filmskapere og markedsførere kommuniserer tydelig at de har laget sin versjon av originalmaterialet, ikke at de har laget «boka som film».

Mangler dristige regissører

Eidsvåg sier at for å lykkes i å gjøre filmen til mer enn en illustrasjon av boka, må regissøren være omtrent like begavet som forfatteren.

– Det er vanskelig å få til, kanskje fordi regissørene som får filmadapsjonsjobbene gjerne er habile og dyktige, men uten å være de dristigste filmfortellerne, sier han.

Han mener at regissøren først og fremst må være tro mot filmen framfor å sikte etter å blidgjøre de gjerne kritiske bokelskerne.

– Det viktigste er å lage en god film, og da må man kanskje ta valg som verken forfatteren eller bokfansen liker, sier Eidsvåg.

Når han anmelder filmadapsjoner, forsøker han å tenke mest mulig på hvordan dette fungerer som film framfor å sammenlikne for mye med boka.

– Om noe er kuttet ut eller lagt til er ikke så farlig. Det er artig de gangene de beste scenene fra filmen ikke var med i boka, sier Eidsvåg.

Bransjen tvinger fram filmadapsjonene

Regissør og skuespiller Stian Kristiansen har regissert både originale manus og filmadapsjonene av Tore Renbergs bøker om Jarle Klepp. Han sier at en av fordelene med å filmatisere bøker er at folk har kjennskap til historien fra før.

– Har boka solgt mye, er det gjerne en film mange venter på, og det blir enklere å selge inn prosjektet og skaffe seg investorer, sier han.

Han tror trenden om å lage filmadapsjoner er medieskapt.

– Med en gang det kommer en populær bok, snakkes det om at den er som skapt for film, og det blir en forventning som at den skal filmatiseres, sier Kristiansen.

I og med at produsentene er businessfolk de også, mener han det er naturlig at de går for å lage filmer som allerede har en gruppe lesere som kommer til å se filmen.

– Kanskje det er på tide at noen anmeldere begynner å skrive: «Gud, denne boka er så bra, håper ingen lager film av den», sier Kristiansen.

For opptatt av å verne boka

Av og til får regissøren av filmadapsjoner med seg forfatteren av boka som en av manusforfatterne. *Varg Veum*, *Mannen som elsket Yngve* og *Game of Thrones* er eksempler på adapsjoner der dette tilsynelatende har fungert godt. Filmanmelder Terje Eidsvåg er likevel usikker på om det nødvendigvis er en god idé.

– Det avhenger helt av hvilket filmatisk blikk forfatteren har, og evnen hans til å jobbe med regissøren, sier Eidsvåg.

Han påpeker at det kan være en stor ulempe dersom forfatteren er for opptatt av å verne boka slik den er, eller å lage filmen akkurat slik forfatteren så for seg boka da den ble skrevet.

Regissør Kristiansen sier at forfatteren riktignok skal få sin plass i en filmadapsjon, men at han allerede er godt representert gjennom boka.

– Da vi laget filmene om Jarle Klepp, valgte jeg å ha med Tore Renberg mye i starten, men jeg kunne aldri hatt ham med på settet, og latt ham få gi uttrykk for hva han syntes om hver enkelt scene. Da måtte han heller ha laget filmen selv, sier han.

Førsteamanuensis Løvfaldli mener sjansen for suksess er størst dersom fillmskaperen står så fritt

som mulig til å gjennomføre sin visjon for prosjektet.

– Å ha med forfatteren, kan sikkert slå positivt ut i noen tilfeller, men de fleste forfattere er eksperter på å skrive bøker, ikke filmmanus, sier hun.

Filmene er en tolkning

Negativ kritikk fra lesere som har sett en filmadapsjon, går gjerne direkte på endringer og valg regissøren har gjort. Kristiansen påpeker at en filmadapsjon alltid vil være regissørens tolkning av boka, og velger å sammenlikne det med en teateroppsetning.

– Dersom man setter opp *Hamlet*, er det regissørens tolkning av Shakespeare man får presentert. Hovedstykket er åtte timer langt, så da må man velge hva man skal stryke, og det vil uansett sitte noen i salen og savne de timene som mangler, sier han.

Kristiansen sier at det samme gjelder for film.

Regissøren tar noen store kunstneriske friheter med boka, og av og til fungerer det enda bedre.

– Den største utfordringen man har i en filmadapsjon er tida, man vil aldri greie å fortelle alt som skjer i en 400 sider lang bok på et 100 sider langt manus, sier han.

Den kritiske leseren

Eidsvåg mener at det ikke alltid er riktig eller smart å sammenlikne bok og film for mye, selv om det er naturlig å møte filmen med andre forventninger når man allerede har lest historien.

– Det er viktig at filmadapsjoner gjøres på filmmediets premisser, og mye som fungerer godt i en bok vil ikke fungere på film, sier han.

Kristiansen mener på sin side at leserne har full rett til å komme med kritikk av filmadapsjoner, og synes ikke de er for kritiske.

– Boka er leserens personlige opplevelse, og man har egne bilder av og meninger om hvordan ting skal se ut. Derfor blir man ofte skuffa av filmen dersom man har et sterkt forhold til boka. Det blir jeg selv, sier han. **UD**

Mennesket og materien

Hvite netter / white nights
Utstillingen vises til 5. oktober

RAKE VISNINGSROM

TEKST: MARIE SKYBERG BORGEN FOTO: EIRIK ÅSHEIM

TRE FILMER: Fra UKE-paraden og Svartlamon-paraden.

Utstillingen *Hvite netter/white nights* er et samarbeidsprosjekt mellom den spanske kunstneren Jordi Colomer og Rake Visningsrom. Den består av tre filmer som tilsynelatende ikke har noe med hverandre å gjøre, men som alle handler om normene som preger ethvert fellesskap.

Byen har vært et sentralt tema i europeisk kulturhistorie siden den industrielle revolusjonen på slutten av 1700-tallet. Med framveksten av de første industribyene, ble det tydelig at menneskelig virksomhet former den ytre verden. Man kan snakke om at naturen «menneskeliggjøres». Den omformes av menneskelig praksis, til fordel for menneskelig nytte. På den andre siden har man vært opptatt av hvordan byen former menneskene.

Hvite netter tar for seg vekselvirkninga mellom byen og menneskene. Jeg opplever utstillingen som en optimistisk tolkning av dette samspillet. Den er mest opptatt av mulighetshorisonten som oppstår i forlengelsen av menneskenes evne til å overskride materielle rammer. Byen, den rent fysiske arkitekturen, setter rammene for uttrykket. Formen tilføres liv og innhold

idet menneskene tar den i bruk, former og omformer uttrykket. For Trondheims del, og helt sentralt for *Hvite netter/white nights*, er dette studentenes viktige rolle og tydelige tilstedeværelse i byen.

Filmene bærer i seg et sjarmende og humoristisk imperativ til Trondheimsstudentene

En lignende vekselvirkning kan spores i samspillet mellom kunsten og visningsrommet i det gamle parkeringshuset i Elgesetergate 21, som for øvrig er vedtatt revet. Filmene gir lyd, bevegelse, farge og liv til den gamle betongbygningen. Bygget bidrar med kjølig form og mildt, naturlig lys som siver inn gjennom glassveggene. Kunsten og visningsrommet kompletterer hverandre, og bygget kapsler inn det kunstneriske uttrykket.

Den viktigste av de tre videoene er filmen som viser klipp fra paradene som fant sted før UKA, fra

1920-tallet og fram til slutten av 1980-tallet. Her har Colomer fått tilgang til Studentersamfundets arkiver, og disse klippene er i seg selv en god grunn til å ta turen innom. Studenter strømmer ut i gatene, blir dominerende i bybildet og lager show og rabalder, under slagordet «Er himmelen grå, så maler vi den blå!». Klippene viser den særegne studentkulturen som er med på å forme Trondheim som by. Da de gamle klippene følges opp av «Svartlamon-parade», en lystig gjeng av ivrige unge mennesker som løper ut i gatene og skyver biler av papp, dekorert med politiske slagord. Brytningen med de øvrige komponentene i bybildet er slående. Fargene på pappbilene og menneskenes iver og glede bryter opp et ellers grått miljø.

Jeg opplever filmene som en oppfordring til å ta gatene tilbake og igjen proklamere menneskenes evne til å overskride bymiljøets betingelser og male en grå himmel blå. Utstillingen og interaksjonen med visningsrommet er estetisk vakker, og filmene bærer i seg et sjarmende og humoristisk imperativ til Trondheimsstudentene.

Imponerende og overveldende

INNSIRKLING 3
Carl Frode Tiller - Aschehoug

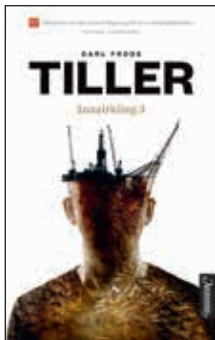
LITTERATUR

TEKST: SUNNIVA HEIM FOTO:ASCHEHOUG

I første bind av Tillers trilogi fikk vi presentert en avisannonse som forklarer at David har mistet hukommelsen og oppfordrer tidligere venner og bekjente til å skrive til ham, som hjelp til å rekonstruere Davids identitet. Mennesker med ulike forhold til David fra flere tiår og forskjellige miljøer, forteller sin historie i brevform. Gjennom historiene oppdager vi at det ikke bare er David som innsirkles, men også brevskrivernes liv og skjebne. Personene som forteller bruker nemlig brevene som en kjærkommen anledning til å reflektere over sine egne liv.

Som i de tidligere bøkene i trilogien, møter vi i denne boken tre personer med relasjon til David, der mye av handlingen finner sted i nærheten av Namsos og Trondheim. Den første er Marius, gutten som ble forbyttet med David ved fødselen og som dermed har levd det som egentlig skulle vært hans liv. Deretter møter vi Susanne, en tidligere kjæreste som føler seg sviktet, og som kanskje har en av de viktigste rollene i fortellingen. Historiene som fortelles er fulle av dysfunksjonelle relasjoner og familieforhold; det å ikke være i stand til å fri seg fra sine røtter, ha dårlig samvittighet over å ikke strekke til, og om det å være ung på leting etter sin egen identitet. I de nærmest klaustrofobiske relasjonene, oppstår det dramatiske

Trilogien vil sitte igjen i leseren i lang tid

konfrontasjoner etter å ha gjemt seg bak falske smil og unnvikende ord over lang tid.

Mot slutten av boka møter vi endelig David selv, som bare har vært omtalt til nå. Et av grepene Tiller har gjort for å sirkle inn gåten David, er å la ham fortelle deler av sin egen historie gjennom samtaler med sin psykiater. Det er mye spenning knyttet til hans karakter etter de åtte brevene, men det viser seg at David er som mennesker flest med sine sterke og svake sider. Et av poengene Tiller får fram, er at det er problematisk å finne fasit på et annet menneske.

Pen og pyntelig oppussing av Edgar

EDGAR
Samfundet

UTESTED

TEKST: AMANDA ROLAND FOTO: EIVIND SANDODDEN KISE

Edgar er blitt ny, og i gangene på Samfundet har meningene floreret om oppussingen. Borte er de uvil-kårlig plasserte skinnstolene, rommet har fått ny farge, møblene er byttet ut, og bokhylleveggen er erstattet med et sølvaktig, mønstret tapet. I tillegg til oppussing satses det nå på en mer baristapreget profil.

Siden det ligger i den menneskelige natur å motsi seg forandring, var jeg i utgangspunktet skeptisk. Edgar var jo fint som det var, så hvorfor forandre på noe? Jeg er også av den typen som synes ethvert rom blir fint og koselig så lenge det har en bokhylle i seg. Det er av grunner som det, at jeg ikke designer rom.

Edgar har imidlertid fått med seg en ekte interiørarkitekt på laget, og det synes på resultatet. Kaféen har fått et helhetlig preg. Veggene er burgunderfarget, med innslag av sølvpartier og gyllent metall i lamper. Langs vindusveggen er det lange sofagrupper. Jeg synes det ser ut som det er flere sitteplasser i lokalet enn det var tidligere, men det er mulig det bare ser ryddigere ut. Bokhyller hadde vært malplassert i det nye Edgar.

Kafeen på Samfundet kunne nå passert som en hvilken som helst kafé i byen. Det eneste jeg kan si på det er at det generelle uttrykket trekker litt ned på den

Nyåpnet Edgar sikter for høyt med oppussingen

personlige stilen man kunne ønske seg fra en studentkafé. Det ser nesten for gjennomført og designet ut. Man får følelsen av at det er et sted der det kunne trillet inn noen barnevogner på formiddagen, og ikke et sted studenter går for tirsdaysquizen. Det er blitt fint, og det virker meningsløst å klage på det, men jeg savner

Tolkning farges ofte av oppfatninger. Brevskrivernes betraktninger av David gir verken et objektivt bilde, eller stemmer overens med hverandres oppfatning av ham.

Det er mye mellommenneskelig avmakt i Tillers persongalleri. Han skildrer mennesker som snakker forbi hverandre, som misforstår, og som i frustrasjon sier ting de ikke mener for å fremprovosere en reaksjon hos andre. Han er en mester i å skildre det psykologiske samspillet mellom mennesker, og hans beskrivelser av det indre og usagte, maktsillet og det vonde mennesker gjør mot hverandre er så levende og presist beskrevet at leseren ikke kan noe for for å kjenne de samme følelsene karakterene gjennomgår.

Innsirkling 3 holder samme skyhøye kvalitet som de to forrige bøkene i trilogien, og den avsluttes med en løsning som både overrasker og overbeviser. Etter mange historier om menneskelig avmakt og dårskap, sitter vi igjen med et håp om at livet kan bestå av mindre splittelse og at man kanskje likevel kan nå hverandre. Trilogien er imponerende og overveldende, og den vil sitte igjen i leseren i lang tid.

særpreg. Det kan også diskuteres hvorvidt Edgar hadde et særpreg før, eller hva dette særpreget i det hele tatt er. Kanskje det er noe som må jobbes.

Det nye interiøret til tross, Edgar er fortsatt Edgar, sjokoladekaken står ennå plassert på disken og brettspillene er i hyller ved baren. Noe som før, men likevel annerledes, er portrettet av Edgar B. Schieldrop. Samfundets første leder har fått en mer sentral plass i lokalet. Han er blitt kafeens blikkfang der han henger på veggen over sofaene midt i lampelyset. Veggene ved inngangsdøren er også dekorert med gamle svart-hvittbilder fra Samfundets tidligere dager. Ellers er veggene bare, men jeg lar tvilen komme kafeen til gode, og tenker dette er noe som kommer til å endres etter hvert.

Edgar har fått et ansiktsløft. Det er ikke oppsiktsvekkende, og man får ikke hakeslepp når man går inn. Forskjellen er en oppgradering av interiøret. Lokalet er fortsatt like fullt, og folk er fortsatt i godt humør. Det føles nesten litt skuffende å gå ut derfra uten sterkere meninger om forandringen enn at det ser for designet ut, hvis det i det hele tatt er et minuspoeng. Jeg velger å ha tro på at det nye Edgar fortsatt er i et vellykket begynnelsesstadium, men at det en dag kan utvikle seg og oppnå det høythengende «særpreget».

HAR DU EN GOD IDE?

Kristian Ottosen-prisen er til for å realisere gode ideer. Personer, grupper, institusjoner eller organisasjoner vil få muligheten til å gjennomføre et prosjekt med prispengene innenfor et gitt tema. Årets tema er miljø og prisen er på 150 000 kroner. Nominasjonsfrist er 20. september.

For mer informasjon eller nominasjon:
www.sio.no/Kristianottosen

Studentsamskipnaden
i Oslo og Akershus

KRISTIAN OTTOSEN
PRISEN 2014

Spar penger - kjøp og selg pensum brukt!

iBok.no

► SVARTMETALL

TEKST: Håvard Haraldsen
FOTO: Eivind Sandodden Kise

Selv om gruppa stort sett anses som et svartmetall-band, har de arbeidet seg gjennom en rekke andre sjangre, utviklet gjennom konsept-album med helhetlige ideer.

Ledet av vokalist Kristoffer Rygg, under aliaset Garm, startet Ulver sin musikalske reise i 1995 med det første albumet i det som skulle bli en trilogi. *Bergtatt* var et svartmetall-eventyr i fem kapitler som tok for seg en norrøn legende om ungpiker som ble bortført av mørke bergskapninger. Andre del, *Kveldssanger*, kom ut et år senere og tok i bruk virkemidler som kor og strykere. Det var først med trilogiens avslutning, *Nattens Madrigal*, at Ulver inntok den internasjonale scenen. Et album som med hensikt var underprodusert og tro mot den tradisjonelle norske svartmetallen.

Med en rekke rene elementer fra klassisk musikk og folkemusikk innflettet i det skitne og grove lydbildet til svartmetallen, fikk

Ulver med denne trilogien global anerkjennelse og et rykte for stilistisk uforutsigbarhet. Dette viste seg enda tydeligere i deres neste utgivelser.

Ulver tok med seg et nytt medlem, keyboardist og komponist Tore Ylwizaker. Sammen lagde de en plate av temaer til William Blakes bok *The Marriage of Heaven and Hell*. Her begynte gruppas mangfold virkelig å utvikle seg, da de krysset svartmetallens grenser og sneiet innom både klassisk musikk, progmetall, industrial, og ambient. Dette ble etterfulgt av en rekke lignende utgivelser som beveget seg stadig mer i retning av elektroniske «ambient soundtracks», deriblant deres femte fullengder *Perdition City* (*Music to an Interior Film*).

Først i 2005 gjorde bandet et gjensyn med den standardiserte rockebesetningen, med deres sjette album *Blood Inside*. Likevel fremdeles kombinert med orkesterarrangementer og sterke elektroniske preg. På dette tidspunktet gikk gruppa gått helt bort fra den karakteristiske skrikende svartmetallvokalen, og mer avanserte vokalmel-

odier fikk mye større plass. Med dette albumet kan ikke Ulver som band lenger sjangerplasseres. De tar i bruk elementer fra alle sjangre, elektronika, progrock, jazz, metall, pop, industrial, klassisk musikk og soul.

I 2009 tok bandet opp nok et nytt medlem i flokken, den britiske multiinstrumentalisten Daniel O'Sullivan. Med ham om bord ga Ulver i 2012 ut en coversamling med nytolkninger av 60-tallslåter, *Childhoods End*. Samme år ble de ansatt på oppdrag av Tromsø Kulturhus til å gjøre et samarbeidsprosjekt med den nordnorske opera og symfoniorkester, som resulterte i *Messe LX - VI.Xz*, et mørkt og cinematisk epos.

Ulver er et band som har satt sine føtter innen omtrent alt av norsk musikk i moderne tid. De har foretatt en enorm musikalsk reise, som fremdeles pågår. På tross av lydbildets noe schizofrene karakter er hvert nye prosjekt og konsept så helhetlig sammensveiset og gjennomkomponert at de nærmest er å betrakte som frittstående karakterer i seg selv. **UD**

MUSIKK

DET BESTE AV
KURT VILE

TEKST: Karina Solheim

Dei åtte beste låtene av Philadelphia-rock-aren, Kurt Vile, som gjer det meste han tar i om til gull.

1. Freeway

Det startar lystig med dette sporet frå debutalbumet *Constant Hitmaker* frå 2008. Sjeldan blir vel orda «Better be sure you'll be dead» uttala i slik eit muntert toneleie. Set på denne når du går nøgd heim etter ein dag på lesesalen.

2. Beach On The Moon (Recycled Lyrics)

Turen går vidare til andreplata *God Is Saying This To You* og til månen. Hadde det vore ei strand på månen ville den høyrtes nettopp slik ut, med ein udefinierbar verdsromaktig lyd i botn og behageleg akustisk gitar på toppen.

3. Can't Come

Rett etter fylgjer ein herlig liten sak. Berre eit og eit halvt minutt lang, etterlet den oss lengtande etter meir. Dette er lyden av eit nonchalant og avslappa individ.

4. Damn You

På *The Hunchback EP* frå 2009 finn me ein dyster instrumental, eit spor svartare enn kaffien til far min. Så rått og fullt av faen at det er ein fryd. Eg får lyst til å kle meg i ein mørkgrå hettegenser, ta hetta over hovudet og knuse ting.

5. Baby's Arms

To år seinare blir *Smoke Ring For My Halo* sluppe, eit fantastisk album som det er vanskeleg å velje favorittar frå. Opningsspor «Baby's Arms» er lavmælt og vakkert om ekte, men kanskje ikkje sunn kjærleik.

6. Jesus Fever

Dette er resultatet av ein oppvekst i ein svært religiøs familie, samt interesse for gospel-sjangeren. Det næraste ein kjem ei poplåt på albumet. Tilsynelatande avslappa fortel Vile om ei verd han er lei av å prøve å forstå.

7. Wakin on a Pretty Day

«Phone ringin off the shelf/I guess it wanted to kill himself», så enkelt og likegyldig kan det seia. Dette er opningsspor frå siste plata, *Wakin On A Pretty Daze*, sluppe i fjor vår. Saman med «Jesus Fever» er denne å finne på Pitchfork si liste over dei 200 beste låtene så langt i tiåret.

8. Pure Pain

Også frå fjorårets plate, som gjennomgåande handlar om Vile sitt eige liv. Heller ikkje det er fritt for komplisert og smertefull kjærleik.

Sjekk ut dusken.no for ein utvida versjon av lista.

Bra musikk, banale tekster

NORSK HUMORMUSIKK ER FREMDELES ET GANSKE SMALT FELT, MED KUN NOEN FÅ STORE ARTISTER. FREDAG FIKK STORSALEN BESØK AV EN AV DE VIRKELIG STORE.

SAMFUNDET - 05.09.14

TEKST: ØYSTEIN FANDREM
FOTO: EIVIND SANDODDEN KISE

UNDERHOLDER: Egil Hegerberg får publikum til å le og synge med gjennom hele konserten.

Det var en broket forsamling som hadde møtt opp for å se Bare Egil Band. Her var de typiske fansene. De mer utpregede nerdene, hipstere og andre kule folk. Skjeggfaktoren var høy. Det slo meg at Bare Egil er blitt en artist for alle de forskjellige grup-pene som finnes der ute. Musikken er ikke lenger bare for de rare nerdene som samler seg i en kjeller, men og for de som er ute og treffer folk. Bare Egil Band lager musikk som kan få alle til å smile og le, til og med løfte en sko over hodet.

Publikum var småampert og utålmodig. Klokka var godt over ti, men Egil hadde ennå ikke dukket opp. Enhver skikkelse som beveget seg over scenen ble møtt med begyn-nende applaus, som raskt døde skuf-fet hen. En må spørre seg selv om Forsterkerkomiteen må bli bedre til å

planlegge slik at de ikke løper rundt på scenen og stemmer gitarer en halv time etter at konserten skulle ha star-tet. Eller så ville kanskje Egil holde fansen på pinebenken. Den som ven-ter på noe godt, og så videre. Noe godt kom omsider da Bare Egil kom frem på scenen. Ikledd et kostyme som kunne passet en liten jente på Okto-berfest, og med den tilhørende sjen-ansen. Han smøg seg frem til mikro-fonen hvor han satte i gang med den lengste Æ-en jeg har hørt. Lungene på den karen er fenomenale. Impon-erende nok klarte han å holde tonen mens Ikke Bare Bare Egil Band Band kom seg på plass og fikk gjort seg klar til åpningsnummeret.

Det er i grunn kun to måter å nytte Bare Egil Band på. Enten med genuin entusiasme, eller med genuin entusi-asme forkledd som ironisk distanse.

Ingen er lenger for kule for Bare Egil Band. Han lager bra melodier som lett kunne blitt til bra rockelåter. Egil er på den annen side ikke så opptatt av at det skal være dype tekster. Musi-kalt beveget han seg over det meste av rockens underkategorier, og tok turen innom diskomusikken da han sang om Kongsberg. Tekstmessig beveget han seg over mye simplere teamer. Bare Egil er ganske glad i Norge og alle de småbyene og tettstedene vi har her. Det viser han ved å skrive en ny låt dedisert til hver by hvor han holder konsert. Låtene er ikke alltid flatterende, men det er en viss øm kjærlighet i dem. Det kommer øg frm i måten han involverer publikum, hvordan han får i gang allsang med rop og svar og hvordan han holder lange monologer mellom låtene. Det er vel egentlig en løgn å si at det var en konsert i Storsalen på fredag. Bare

Egil holdt et musikalt stand-up show for sitt publikum. Fordi det er sånn Bare Egil Band holder konsert.

Det er allerede nevnt at Bare He-gerberg er en flink musiker. Han holdt det gående både med og uten band. Det var et forrykende show med mye energi, og hvis du virkelig er fan, er det ingen problemer å holde stemninga oppe gjennom den halvan-nen timen konserten varte. Personlig har jeg ikke hørt noe særlig på Bare Egil siden Bush stilte til gjenvalg. Å sitte og høre på såpass lenge mens en artist prøver å være morsom blir fort litt slitsomt. Bare Egil klarte likevel å fenge, og man fikk ikke en trang til å flykte da konserten var slutt. Han har en sjarm og humor som kan holde publikum gående. Humormusikkens sære onkel har fremdeles draget.

ROBERT PLANT LULLABY AND... THE CEASELESS ROAR

TEKST: VILDE BOBERG SVINENG
FOTO: NONESUCH/WARNER BROS.

Den tidligere frontmannen i Led Zeppelin prøver stadig nye lyduttrykk, både på godt og vondt.

«Little Maggie» får æren av å åpne Robert Plants tiende soloalbum *Lullaby and... The Ceaseless Roar*. Låten blir akkompagnert av en svært fremtredende banjo, i tillegg til de afrikanske instrumentene kologo og bendir. Sammen skaper disse instrumentene en følelse av tradisjonell irsk folkemusikk blandet med world-music og elektro-nika. Resultatet er noe utradisjonelt, men fungerer overraskende nok svært godt. Om bare resten av albumet var like vellykket.

Robert Plant er tidligere vokalist i Led Zeppelin, om noen skulle være i tvil. Det nye albumet, som er skrevet av den gamle rockeren sammen med bandet The Sensational Space Shifters, har tydelige likheter til Zeppelins folkrock-låter. Plant har ikke glemt det han i sin tid skapte med det legendariske hardrockbandet.

Stundom minner det om 80-talls albumrock som U2. Om det er et godt eller dårlig tegn får være opp til lytteren. «Rainbow» er en slik låt. Den er opprivende, men samtidig lidenskapelig og lavmælt. Dessverre er det flere spor på albumet som har et gammelt og oppbrukt lyduttrykk.

Uheldigvis får «A Stolen Kiss» spilletid på albumet, for den er akkurat så klein og klissete som den høres ut som. Pianoet hjelper heller ikke låten, som godt kan skippes. Det er få av låtene som har den kraften vi forventer og elsker hos Robert Plant, men «Arbaden» overrasker. Den settes i gang av trance-toner som minner om 90-tallets klubbmusikk, og utrolig nok er dette et av albumets beste spor. Dessverre er den over altfor tidlig. Den hadde gjort seg med to minutter til med instrumentale partier og gitarklimpring.

Det er et album som tidvis engasjerer, men det blir for uoriginalt og gammeldags. Vi er likevel glade for at Robert Plant fremdeles holder det gående i en alder av 66. Som Wenche Myhre sier: «Når man blir 66, da gjør man som man vil.»

HISS GOLDEN MESSENGER LATENESS OF DANCERS

TEKST: AKSEL SCHREINER BRAKESTAD
FOTO: MERGE RECORDS

Hiss Golden Messenger overbeviser med et sterkt fjerdealbum om gud, familie og North Carolina.

Jeg må begynne, tror jeg, med å forklare litt, for *Lateness of Dancers* er nemlig et av de beste albumene som er kommet ut i år. Hiss Golden Messengers fjerde skive handler om det å være far, det å være kristen og ikke minst om Piedmont og North Carolina. De første aspektene behandles direkte og de sistnevnte indirekte. Piedmont er en region som strekker seg gjennom flere stater og har vært sentral i utviklingen av blues, country og rock. Bandets egenart og platas kunststykke er måten de og den knytter sammen alle disse trådene.

Tekstene er utleverende om tvilen rundt det å være pappa, om hvem og hva gud er. I låta «Mahogany Dread» synger han om livsendrin-gene det å få barn medfører. I «Saturday's Song» er det et Springsteen-aktig jag mot lørdagen og helgens utfordelser som er tema. I sistelåta «Drum» synger han om å finne troen og trygg-heten den gir. Blandingen mellom alt dette er spesiell, men det kjennes ut som dette er histo-rier som ingen kunne ha fortalt på andre måter.

Musikken til dette prosjektet er en blanding av Curtis Mayfields soul og North Carolinas feler. *Lateness of Dancers* henger sammen med dette stedet fordi en merker røttene i folkemusikken fra Appalachia og fordi det høres så unektelig ut som ettermiddagsola i Piedmont. På samme måten som Alan Lomax' innspillinger og tidlig reggae er rootsy, så er også dette det. Det er en ærlighet som er umulig å ta feil av. Med feltinn-spillinger av hjembyen Durham's ambiens så er det denne blandingen av sirissene, soul og Southern country som gjør at det fremstår som så naturlig. Kjærligheten, troen og stedet skinner igjennom.

Moe 3

TEKST: LUDVIG FURU
FOTO: LASSE MARHAUG/FYSISK FOR-MAT/CONRAD SOUND

Støyrocktrioen fra Oslo beveger seg inn i et mørkere og seigere sound.

Moes tredje album er en tradisjonell blanding av støy og sludge, i motsetning til deres forrige album, *It Pictures*, som er mer støyete type indie-rock. Deres nye retning kan ha noe med det nylige samarbeidet deres med støyrock-pionérene Arabrot å gjøre.

Albumet stadfester raskt endringene med «Before I Burn Down», der doom-riff fargelegges av elegant synkopering fra trommisens side. Det er seigt og tungt, men den progressive låtstruk-turen gjør at musikken ikke kan knyttes til det meditative aspektet ved stoner-metal. De beveger seg gjennom låter som har røtter i punk og thrash, før «Mucosa», som blander både groove- og doom-metal. «No Noise» er låten der deres forkjærlighet for ren støy kommer til syne. Den har en minima-listisk og improvisert låtstruktur framstilt etter bare et par «takes» i studio. Lag på lag med feedback, og mer og mer cymbalstøy og tremolo-picking. Det er her stemmen til den basspillende vokalistene Guro Moe tydeligst viser sin utvikling. Den før tynne og sjærende vokalen er nå mer mektig, ondsinnet og desperat enn noensinne. Låten runder av i en progressiv smørje av blytung riffing, der bass og gitar er så vrent at det oppstår naturlige overtoner. De er mestere i teksturbehandling. Dette fremstår for meg som et av høydepunktene på albumet.

Jeg må innrømme jeg ble skuffet etter første låt, da jeg innså Moe ikke hadde ivarettatt det originale soundet på det forrige albumet. Men kreativiteten og variasjonen på låtene er absolutt til stede, selv om Moe har valgt å utfolde seg i noe som fort kan identifiseres som sjangermusikk. Særpreget deres er fortsatt der, og det er ingenting annerledes med måten powertrioen tenker musikk på, annet enn at Moe er enda mer samspilte og frigjorte improvisa-sjonsmessig enn sist. Et svært solid album.

Radio Revolt er en radiokanal av og for studenter i Trondheim. Vi har et bredt spekter av programmer med en variert og spennende musikkprofil. Du kan finne oss på FM-båndet, streame oss på Dusken.no og laste ned våre podcast på iTunes.

MANDAG:

16.00-17.00
postBluesKollektivet
Musikk - Rock

17.00-18.00
Alle elsker mandag
Humor

TIRSDAG:

16.00-17.00
Popstase
Musikk - Pop

17.00-18.00
Live
Konsertmagasin

18.00-20.00
Blyforgiftning
Musikk - Metall

20.00-21.00
Bokbaren
Litteraturmagasin

ONSDAG:

15.00-16.00
Hagelangs
Humor

16.00-17.00
Harselas
Humor

17.00-18.00
Ctrl+Alt+Delete
Spillmagasin

18.00-19.00
Reservebenken
Sport

19.00-20.00
Sagtann
Musikk - Elektronisk

20.00-21.00
Das kapital/Historietimen
(Radio Nova)

TORSDAG:

18.00-19.00
Uillustrert Vitenskap
Populærvitenskap

20.00-22.00
Filmofil
Filmmagasin

FREDAG:

15.00-17.00
Nesten Helg
Aktualitetsmagasin

17.00-18.00
Irie Radio
Musikk - Jamaikansk

18.00-20.00
Feber
Musikk - Hip-Hop og R&B

20.00-21.00
pink/noise
Musikk - Pop og støy

LØRDAG:

13.00-14.00
Garasjen
Teknologimagasin

17.00-18.00
Dansebåten
Musikk

SØNDAG:

15.00-16.00
PostKåkk
Mat og postrock

16.00-17.00
Nashville
Musikk - Amerikana

18.00-19.00
Gretne Gamle Gubber
Humor

dusken.no/radio

SNIKISLAMISTER UTVIST – IS med sterk motreaksjon

En gruppe iranere sendes ut av landet etter bekymringsmelding fra PST. Derfor henrettet Den islamske staten 20 uskyldige marinteknikkstudenter forrige tirsdag.

TEKST: JOHAN MØKKERBAKKEN. FOTO: GIKK TOM FOR BLEKK.

I det vitner beskriver som en gruffull seremoni uegnet for både barn og kvinner, måtte en bølging studenter ved campus Gløshaugen bøte med livet forrige tirsdag. Prorektor Berit Kjeldstad har nå kalt terroristene inn til møte for å diskutere oppførselen deres.

– Vi har en god dialog, men dette er helt klart uheldig for universitetet. Det kan svekke

rekrutteringen til NTNU om det skapes et inntrykk av at sivilingeniørstudenter avrettes i tide og utide, slår hun fast.

REKRUTTERER VIA IDRETTEN

Lokalavisa Salangen-nyheter har tidligere skrevet om hvordan radikale islamister finner nye tilhengere gjennom kløktig bruk av sosiale medier og ungdomsklubber.

Spitposten erfarer at den lokale IS-cellen i hovedsak retter seg mot universitetsutdannede, spesielt medisinstudenter, og bruker NTNUs underklubber for å forøke medlemsmassen.

Viktigst blant disse cellene er et crossfit-arrangement ved navn ISfit. Lite vites om organisasjonen, da ingen hittil har lyktes med å oversette pressemeldingene deres til norsk. Troverdige kilder kan likevel fortelle lederen har erfaring fra det norske forsvaret. Spitposten avslørte tidligere i år at han inviterte en teokratisk diktator fra Nordøst-Asia for å inspirere rekruttene sine.

SP

– Jeg har det i grunn ganske OK, egentlig

Tallenes tale er klar: Trondheims studenter sliter med rusproblemer, ensomhet, depresjon og høye boligpriser. Vi pratet med byens eneste ikke-dysfunksjonelle student.

TEKST: KARIN BJELLSÅS. FOTO: WANDA NATHALIE NORDSTRØM

Forrige uke utkom Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) for 2014. Der kommer det fram at 20 % har tunge psykiske helseplager, 14 % rapporterer dårlig livskvalitet og 40 % har høyt alkoholforbruk. I tillegg sliter 38 % med lett til tung eksamensangst.

Han har aldri prøvd heroin, og heller aldri vurdert å avslutte livet tidlig som et resultat av den uunngåelige weltschmerz som oppstår i møtet med et apatisk forbrukersamfunn og den nihilistiske ironien som bryter ned alle former for mening og innhold i et post-industrielt samfunn bygd på primitiv akkumulasjon av både kulturell og økonomisk kapital. Han er heller ikke bekymret for å ikke få relevant jobb etter fullført utdanning.

Det kan likevel bli en kortvarig oppptur for Abrahamsen. – Som byens eneste lykkelige student føler jeg meg ganske ensom. Så jeg havner nok i den tabellen i neste SHoT-undersøkelse. SP

med mindfulness eller getting things done, og har heller aldri tatt noen mestringskurs hos SiT. Foreldrene hans har gjennomsnittlig inntekt, er skilt og har ingen høyere utdanning utover noen brevkurs i swing og landskapsmaling.

Han har aldri prøvd heroin, og heller aldri vurdert å avslutte livet tidlig som et resultat av den uunngåelige weltschmerz som oppstår i møtet med et apatisk forbrukersamfunn og den nihilistiske ironien som bryter ned alle former for mening og innhold i et post-industrielt samfunn bygd på primitiv akkumulasjon av både kulturell og økonomisk kapital. Han er heller ikke bekymret for å ikke få relevant jobb etter fullført utdanning.

Det kan likevel bli en kortvarig oppptur for Abrahamsen. – Som byens eneste lykkelige student føler jeg meg ganske ensom. Så jeg havner nok i den tabellen i neste SHoT-undersøkelse. SP

SPITPOSTEN REGISTRERER

... at depresjon som identitetsmarkør ... at angsten du føler sannsynligvis bare er jernmangel ... at husk å spise variert ... at Grandis er en grønnsak? ... at husk å spise masse krøplinger ... at fem-om-dagen ... at journalister hjem i kister ... at hornblåsere tilbake til Lister ... at pølsemakere lukter ister ... at lur på om Giske får relevant jobb etter utdanning ... at han kan sikkert ringe en venn, ... at den RINGEreven ehehehe ... at jeg kan være en venn ... at du kan få hospitere hos oss ... at kanskje du til og med får koke kaffe ... at akkurat som ISFiTtene ... at slår et slag mot Big Øl ... at jaggu, Rindal ... at spalteplass neste?

... at mens vi venter på revolusjonen og/eller koma ... at avvis avis ... at Reklamebilaget anmeldte bind før i tida ... at det er vel det eneste møkkablekka duger til uansett ... at blodig alvor ... at Fitteblekka forsinket FORDI HELE JÆVLA SYKLUBBEN HAR MENS ... at noen alltid skal ta litt hardt i ... at synkronisering er fremtiden ... at gir ny mening til begrepet «avissyklus» ... at demenssyklus ... at fortsatt forelska i politimannen ... at kan du ikke se meg 911 420BLAZEIT bomb recipe death Israel NUDE LEAKS drone 4chan ... at samme klær som i går ser jeg. ... at noe du vil fortelle? ... at kom igjen ... at 420 blaze it.

MYSER PÅ DEG I BODEGAEN

KSG-SJEF UTSATT FOR KUPPFORSØK

Fitteblekka anmeldte i forrige nummer ulike hamburgere i Trondheim. Anmeldelsen av Lyrche ble derimot ikke levert til trykkeriet, men til politiet. Et besøk fra Mattilsynet førte til utstemning internt i Kjøkken- og serveringsgjengen. Verst gikk det utover KSG-sjefen, som ble forsøkt druknet i Nidelva i et skamløst kuppforsøk. Spitposten følger utviklingen videre på nett.

Kulturkalenderen

Returadresse
Under Dusken
Singsakerbakken 2e
7030 Trondheim

9. september - 23. september/ lekkertand luur

TIRSDAG 09. SEPTEMBER Byscenen

Klokka 18.00: «TEDxTrondheim: Caught red handed.» TEDx om be-
drageri og hvordan du skal ta
kjeltringene på fersken.

Samfundet

Klokka 19.00: Biblioteket på Samfun-
det går i intergalaktiske baner sammen
med Jane Fonda i filmen *Barbarella*.
Psykedelisk science-fiction om en
kvinne som reiser rundt i universet
for å jakte på slemminger og for å vise
kroppen sin.

ONSDAG 10. SEPTEMBER Nova kinosenter

Klokka 18.30: Trondheim Filmklubb
presenterer *Point Break*. Keanu Reeves
spiller en spaner som skal infiltrere et
surfermiljø som raner banker på friti-
den. En av 90-tallets beste actionfilmer.

Samfundet

Klokka 19.00: Bokstavelig talt. Litterær
diskusjon om Carl Frode Tillers nye
roman *Innsirkling 3*. Det høres ut som
boka handler om kanelsnurrer, men det
gjør den visst ikke. Les anmeldelsen på
side 45.

TORSDAG 11. SEPTEMBER Kaffebrenneriet

Klokka 07.30: Fest og moro på Kaf-
febrenneriet når de feirer Den Store
Kaffedagen. Overraskelser og ballonger.

Verkstedhallen

Klokka 15.00: Hoods Fiksdal/Becker.
Spennende kulturerfaring på Svar-
tlamon. Teaterinstallasjon der det
okkulte møter det langtrukne i et lands-
kap i oppløsning.

FREDAG 12. SEPTEMBER Dokkhuset

Klokka 21.00: Trondheim jazzorkester
og Kristoffer Lo. Kreativ tubaist
henter inspirasjon fra elektronika og
alternativ traktering, og blander det
til en saftig jazzcocktail. Trondheim
jazzorkester står Lo i ryggen, sammen
med Ingrid Helene Håvik.

Samfundet

Klokka 22.00: Klovner i Kamp til
Storsalen for alle penga. De vil at du
skal feire 20-års-jubileumet sammen
med kvartetten. Hiv og hopp og hei,
semesterets happening.
Klokka 23.59: Fiffig musikalsk bergens-
er til Knaus. Simon Alejandro rapper
om høyt og lavt når han kommer med
The Beat Catchers, for å trekke deg
lenger ned i bergensrappen.

LØRDAG 13. SEPTEMBER Samfundet

Klokka 22.00: Klovner i Kamp har lært
leksa fra *The Terminator*. De er tilbake i
Storsalen, dagen etter at de har spilt sin
første konsert der.
Klokka 23.59: Svankropp ble Ukas
Urørt i vår, og nå kommer de til Knaus.
Alle har studert, eller studerer, ved
jazzlinja på NTNU. Fersk godmusikk,
altså.

SØNDAG 14. SEPTEMBER Ila Brainnstasjon

Klokka 12.00: Søndag på jazz i Ila.

Samfundet

Klokka 19.00: Liker du ikke Coen-
brødrene? Hva er det som feiler deg,

di hulder? *Barton Fink* settes opp
som Søndagsfilm i Storsalen. Filmen
handler om en manusforfatter som får
skrivesperre og tar inn på et hotell,
der han møter en pratsom forsikrings-
selger.

MANDAG 15. SEPTEMBER Dokkhuset

Klokka 19.00: Knut Lauritzon Stor-
band. Duke Ellington, en av jazzhis-
toriens største komponister, hedres
på Dokkhuset av kyndige norske
jazzmusikere.

Trondheim Poledance

Klokka 17.00: Prøvetime i poledance.
Sving deg godt.

TIRSDAG 16. SEPTEMBER Dronningens gate

Klokka 14.00: Nina og Stine vet at
mange kan gå på hendene, men ikke
alle kan gå på trynet. Nå mener de ikke
«gå på trynet» i den fenomenologiske
betydningen av ordet, men på den
bokstavelige. Møt opp i sentrum, så
kan du også lære å gå som en opp-ned
bowlingkjegle med epilepsianfall.

ONSDAG 17. SEPTEMBER Byscenen

Klokka 20.00: Ståopp med noen av
Norges tungvektene i komikk: Zahid
Ali, Christer Torjussen, Tomas Nesse,
Rasmus Wold og Mariell Køste tar
turen innom Byscenen for å skape
morsommeligheter.

Ila Brannstasjon

Klokka 20.00: Nye og gamle ståopp-
komikere prøver å kile latter-
muskelen din.

Nova Kinosenter

Klokka 18.30: Trondheim Filmklubb
presenterer *The Ward*, en skrekkhis-
torie om en kvinne som er innlagt på
et mentalsykehus, der et morderisk
spøkelse hjemsøker pasientene.

Samfundet

Klokka 19.00: Bokstavelig talt om og
med Maria Amelie. Hun kommer til
Biblioteket for å lese opp fra *Ulovlig
Norsk* og være med i en samtale.

TORSDAG 18. SEPTEMBER Byscenen

Klokka 20.30: Alf Prøysen hedres
av Maj Britt Andersen, Inger Lise
Rypedal og Viggo Sandvik. Du trenger
ikke ha et søskenbarn fra Gjøvik for å
komme.

FREDAG 19. SEPTEMBER Ila Brannstasjon

Klokka 18.00: Ustillingsåpning «Twist
Pose». En utstilling av Siri Hovland
Kaldal og Kristoffer Buran med foto
og maleri. Temaet er den promoter-
ingen mennesker gjør for sitt eget liv
på internett eller i livet generelt. Ikke
skriv status om været, ellers maler de
deg.

Samfundet

Klokka 22.00: Thea & The Wild har
blitt booket til By:larm, Øyafestivalen
og Hovefestivalen. Nå er hun lei av
skvipet der og setter seg heller til rette
i Klubben på fredag.
Klokka 23.59: Seks nydelige unge
mennesker har dannet Brontupisto.
Et virvar av country, rock og folk gjør
bandet slutten av kvelden til en fin en.

LØRDAG 20. SEPTEMBER Samfundet

Klokka 19.00: Samfundsmøte om
våpeneksporten i Norge. Må folk være
så slemme mot hverandre, eller hæ?
Kan vi ikke alle bare være venner?
Klokka 22.00: Team Me + Supp. Lud-
vig Moon. Verden rundt ellers i året,
Samfundet på lørdag.
Klokka 23.59: Leonov er et sammen-
surium av drone og post-rock. Som
å høre på Thom Yorke i en tunnel.
Veldig fint.

SØNDAG 21. SEPTEMBER Samfundet

Klokka 19.00: Søndagsfilmen på
Samfundet er *The Sting*. Klassiker for
alle pengene. En film du skal se. Drit i
resten av livet. Dette.

MANDAG 22. SEPTEMBER Bær og bar

Klokka 21.00: Trondheim Filmklubb
presenterer quiz. Hva heter hotellet i
The Shining? koolrevO

TIRSDAG 23. SEPTEMBER

For alle de hippe studentene i
skolegården: en ny utgave av Under
Dusken lanseres.

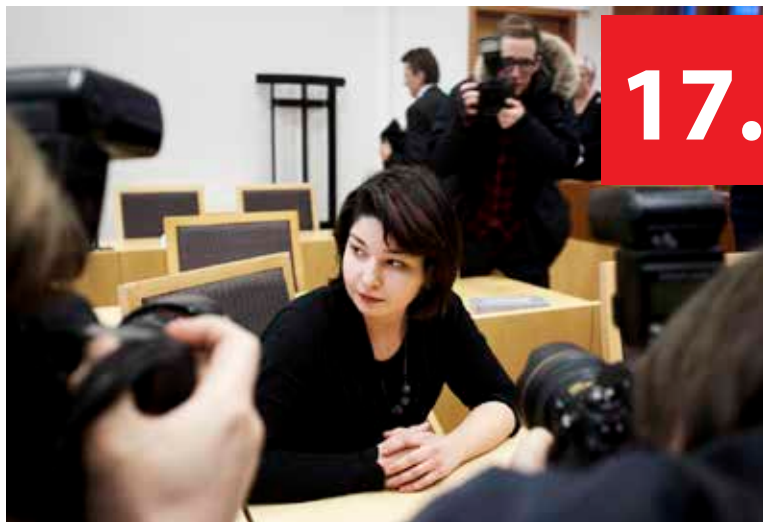

FOTO: Marius Nyheim Kristoffersen